

Šiandien ir rytoj

CEILONAS, atrodo, gali tapti raudonuoju perlu. Trims mėnesiams praslinkus po rinkimų, kuriuos laimėjo kairieji ekstremistai, Sirimavo Bandaranaike vyriausybė išvyjo iš salos amerikiečių Peace Corps, prancūzus iš naftos instituto ir izraelitus agronomus, kad padarius vietą socialistinių kraštų atstovams.

Tokioje vakariečiams nepalankioje atmosferoje prasidėjo derybos su sovietais, dėl užleidimo jiems Trincomale uosto, kuris II Pas. kare suvaidino didelį vaidmenį, būdamas Azijos Pietryčiuose svarbiausia sąjungininkų baze.

Sovietai, įkeldami koją Ceilonan, kuris anglams parūpina du trečdalius arbatos ir keliųjų biurams egzotiškiausį sustoįimą, ruošiasi paversti svarbia baze savo povandeniniams laivams.

Praeitais metais Maskva pasirašė sutartį su kita sala Indijos vandenyne, prie Madagaskaro krantų, Maurice, gaudami leidimą ten ap rūpinti savo laivus kuru ir maistu, o lėktuvams teisę nusileisti Maurice aerodrome. Sovietai savo žinioje turi dar ir kitą salą Arabijos pietuose, tai Socotora, kaip bazę povandeniniams laivams. Pagaliau veda derybas dėl naujos bazės Peršijos įlankoje.

Tokiu būdu, po įsiviešpatavimo Viduržemio jūroje, sovietai nori pasidaryti jūrine galybe ir Indijos vandenyne, iš kur anglai pasitraukė palikdami tuščią vietą. Ir toji tuščioji vietoj sovietai jau stipriai įsitaisę. Turi ten savo eskadrą, susidedančią iš 6 kreiserių, 3 naikintuvų, 8 tyrimo laivų, 4 povandeninių laivų, kurių vienas yra atominis ir kelių naujo tipo išsilaipinimo laivų, galinčių krantan iškelti šarvuotųjų batalioną su pilna apranga.

Ir dabartinis egiptiečių spaudimas atgauti Sinajaus pusiasalį, kad Suezio kanalas būtų laisvas navigacijai, be abejo turi ryšį su sovietų ekspansija į Indijos vandenyną.

Tuo susirūpino ne tik vakarų admiralitetai, bet ir Indija. Bombajaus ir Kalkutos krantinėse, kur pasitinkant sovietus buvo iškelti šūkiu "Russi-Indi Bai Bai" (rusai ir indai yra broliai), greit užleido vietą mažiau draugiškiems šūkiams "Russi-Indi Bye Bye..."

Pavergtų tautų savaitės proga Michigano gubernatorius William G. Milliken priėmė Detroito lietuvių delegaciją ir pasirašė atatinamą proklamaciją. Stovi iš kairės gubernatorius W.G. Milliken, Karolė Veselkaitė, Birutė Kutkutė ir Vladas Selenis.

"OSTPOLITIK" EIGA

KOL KAS IŠ DIDELIO DEBESIO MAŽAS LIETUS

Milžiniškos delegacijos lydimas, V. Vokietijos užsienio reikalų ministras Walter Scheel dar šio mėnesio pabaigoje ar kito pradžioje skrenda į Maskvą galutinai susitarti dėl "atsisakymo prievartoties" sutarties. Ministrų lydes bent du valstybės sekretoriai su visa eile ekspertų, jų tarpe tarptautinės teisės profesorius ir žymiausi vokiečių Kremliaus politikos žinovai. Jie vos vos sutilps į didelį Boeing 727 lėktuvą, 400-oms pakviestų spaudos atstovų išnuomotas milžiniškas Boeing 747 Jumbo Jet.

Toks delegacijos gausumas kiek stebina, nes iš tikro Scheel turės tik parašuoti sutartį, dėl kurios teksto jau seniau sutarė Brandto asmeninis įgaliotinis Egon Bahr su Sovietijos užs. reik. ministru Gromyko. Jos pagrindiniai dėsčiai Dirvos skaitytojams jau žinomi (žiūr. birželio 12 d. nr.). Trumpai tariant abi susitariančios šalys atsisako nuo prievartos vartojimo tarpusavio santykiuose, pa-

VYTAUTAS MĖŠKAUSKAS

sižada "respektuoti" dabartines sienas ir gerbti visų valstybių teritorijos neliečiamybę. Labai abejojama, kad Scheel galėtų ką nors pakeisti, to nesitiki net patys delegacijos nariai. Bet jei taip, kam tokios išskilmės? Juk faktinai sutartimi tik užfiksuojama po 1945 metų susidariusi būklė. Tokiu būdu, ji bus sovietų politikos triumfas. Ir patirtis moko, kad sovietai nesiskaito su sudarytom sutartimi, jei tai reikalauja jų interesai.

Brandtas savo "Ostpolitik" siekė sumažinti Maskvos įtarimą, kad vokiečiai ruošiasi "revanšui", ir geresnių prekybinių santykių padidinimui, nors šiuo metu jie to nereikalingi. Vokietija pergyvena ūkinę karštligę, jos imonės dirba pilnu tempu, bedarbių ne tik nėra, bet darbininkų net trūksta. Ir jei kraštas nuo kenčia, tai tik nuo infliacijos, kurios neišvengia apstabyti.

Tokiu būdu nauda vo-

kiečiams iš šios sutarties galėtų būti tik tokia, kad legalizavus seniau susidariusią būklę, sovietai gal kiek sušvelnintų režimą Rytų Vokietijoje, ir, svarbiausia, gal stabilizuotų Vakarų Berlyno padėtį. Į tą miesto dalį sovietai žiūri kaip į nepriklausomą nuo Vakarų Vokietijos politinį vienetą ir bet kokias naujas garantijas norėtų duoti sutarę ne su Bonna, bet tik su Washingtonu, Londonu ir Paryžium. Derybos tuo klausimu taip lėtai slenka, kad šiuo tarpu nematyti nei jų galo nei išvadų. Dėl viso to atrodo, kad vokiečiai su darydami tą sutartį nieko nebus laimėję ir tuo pačiu opoziciją prieš ją didėja.

Čia kaip tik ir slypi paslaptis, kodėl Scheel į Maskvą važiuoja su tokia "pompa". Jis nori pabrėžti, kad daromas kaž koks didelis žingsnis. Ir kad sumažinti baimę tų, kurie skaito, kad tai šuolis į nežinią, Scheel paskutinėm savaitėm apsilankė Washington, Londone ir Paryžiuje. Jis visur gavo "palaiminimą" savo norui sudaryti santykių su Rytų bloku geresnę bazę. Nes nei amerikiečiai, nei anglai, nei prancūzai kariauti nenori, o be karo susidariusios padėties jau nėra kaip pakeisti.

Nurodymas į vidaus opoziciją, Scheel dar bandys iš Kremliaus išsiderėti, kad sutarties įžangoje, paminint Jungtinių Tautų chartos dėsnius, būtų konstatuota vokiečių apsisprendimo teisė. Be to sienų respektavimas turėtų būti apibrėžtas ne kaip atskiras Bonnos pažadas, bet turėtų logiškai išplaukti iš pažado nenaudoti prie-

TEISĖ SOVIETUS UŽ JŲ NUSIKALTIMUS

Vykdydamas Kongreso 1959 metų nutarimą ir šįmet JAV Prezidentas liepos trečiąją savaitę paskelbė Pavergtų Tautų Savaitę. Jos paminėjimas Clevelande vyko kitaip, negu iki šiol įprastais žygiais - demonstracijomis. Tiesa, demonstracijos šiuo metu yra nustojusios efektingumo jau vien dėl to, kad jų vyksta labai daug. Svarbiausia, jos mūsų bendram reikalui nedaug tegali šiuo metu pasitarnauti, nes didelė dalis JAV-se organizuojamų demonstracijų yra nukreipta prieš vyriausybę. Taigi sveikintina, kad šios Savaitės minėjimo iniciatoriai -- Clevelando Tautybių Sąjūdis, vadovaujamas R. J. Perk ir iš lietuvių pusės šiame judėjime svariai pasireiškiančiu R. Kudukiu -- pasirinko giliai prasmingą ir gerai suorganizuotą -- visuomeninį teismą.

Teismas vyko Šv. Jono Katedros Auditorijoje ir jame buvo apkaltinta Sovietų Sąjunga už eilės nperiklausomų ir suvereninių valstybių užgrobimą jėga, vartojant smurtą, terorą bei genocidą. Sovietų Sąjunga buvo apkaltinta ir dėl šiuo metu pasaulyje sukeliamų įtampų bei subversyviųjų žygdarbių. Per JAV-se reziduojantį am basadorių Washingtono Sov. Sąjunga buvo oficialiai kviesta šiuos užmesčius pakaltinimus atremti. Pastarajai į raginimus nereagavus per visą Teismo procedūrą ištovėję tuščia kėdė su dideliu užrašu, akvizidžiai primindama stebėtojų įprastinį Sov. Sąjungos teisinės procedūros nebojimą.

Visuomeninio teismo procesas buvo gerai suorganizuotas ir jis mažai tesiskyrė nuo tikrojo. Tiesa, jo dalyviai didžioje dalyje ir buvo Cle-

vartos tarptautiniuose santykiuose. Pagaliau Scheel dar norėtų Gromyko įteikti kanclerio Brandto laišką, kuriame pabrėžiama vokiečių teisė kada nors susijungti ir dalyvauti Europos tarpvalstybinėse organizacijose.

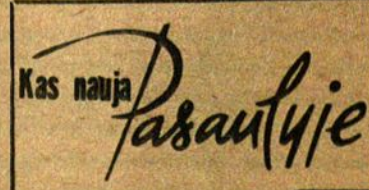
Dėl tokio laiško įteikimo procedūros Bahr jau yra susitaręs su Gromyko. Scheel paduos tą laišką Gromyko, kuris jį priims, bet jo gavimo nepatvirtins. Sekančią dieną sovietų agentūra Tass tą laišką neigiamai komentuos.

Vienu žodžiu -- iš didelio debesio mažas lietus. Didesnių pasikeitimų Centro ir Rytų Europoje galima laukti tik tada, kai jėgų balansas vienaip ar kitaip pasvirs.

velando profesionalai: teisėjai, teisės mokslų profesoriai, advokatai ir kiti žymūs visuomenininkai, kurie su dideliu atidumu iš klausė liudininkų parodymus. Įdomiai sukombinuotas momentas buvo ir vietoje įprastų "jūry" komisijos (jurors), pakvietimas pasaulio viešosios nuomonės -- visi laisvojo pasaulio piliečiai -- buvo raginami su šio teismo parodymais susipažinti ir tik tada nuspręsti ar šie kaltinimai prieš Sov. Sąjungą yra pagrįsti.

Prieš Sov. Rusiją parodymus davė po vieną atstovą iš jos užgrobų kraštų, kurie prokuroro buvo kviečiami alfabetine tvarka: baldgudžių, kroatų, čekų, estų, vokiečių (Rytų Vokietijos), vengrų, žydų (Rusijoje gyvenančių), latvių, lietuvių, serbų, slovėnų, slovėnų, ukrainiečių. Liudinininkai lyg susitarę pakaltino Sov. Sąjungą Carų Rusijos pradėto imperializmo ekspansinės politikos tęsimu; tarptautinių sutarčių ir nepuolimo paktų sulaužymu; klasta, smurtu ir karinės jėgos pagalba suvereninių valstybių užgrobimu; teroro valdžios įvedimu; genocido vartojimu, išžudant tūkstančius nekaltų civilių, kiek vienam okupuotam krašte; nekaltų piliečių suėmimu ir jų kalėjimuose be teismo laikymu, arba Sibiran trėmimu; kolonializmu bei ekonominiu pavergtų kraštų eksploatavimu; religiniu persekiojimu; žmogaus teisių pažeidimu; spaudos

(Nukelta į 2 psl.)

• JUNGTINIŲ TAUTŲ gen. sekretoriui Thant kiekvieną kartą norint pasitraukti iš pareigų, būdavo priprašomas pasilikti, nes neradavo jam pakaitalo. Dabar jis galės pasitraukti. Prieš savaitę į šį postą sutiko kandidatuoti austras Kurt Waldheim, buvęs 1966 m. Austrijos užsienio reikalų ministru.

• V. VOKIETIJOS užsienio reikalų ministras Walter Scheel išsikvietęs pas save Free Europe ir Liberty radijo direktorius įspėjo, kad Vokietija toliau netoleruos savo krašte šių dviejų stočių buvimą. Free Europe numato keltis į Ankarą, Turkiją, o Radio Liberty, plačiausiai klausoma stotis Sovietijoje, numato išsikelti į Barceloną, Ispanijoje ir Radio Liberty Muenchene dirba 1500 žurnalistų ir technikų ir turi Vokietijoje, Ispanijoje ir Formozoje 17 siųstuvų. Jei pradžioje didžiųjų tarnautojų sudarė baltieji rusai, tai dabar didžiūna buvę sovietų piliečiai...

• BALTIJOS jūra su laiku dings, tvirtina sovietų geologai. Jie pranašauja, kad už kelių šimtų metų Baltijos jūra nebetiks navigacijai, nes jos dugnas kas met keliai po du metru.

Raudonieji rykliai Indijos vandenyne...

PO PIETU KRYŽIUM

VLADAS RADZEVIČIUS

SAVOTIŠKA KARŠTLIGĖ

Rugpjūčio mėnesį turi būti išrinkti atstovai i Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybą. Ji savo posėdžiuose, kurie vyks Melbourne š.m. pabaigoje, rinks naują Krašto Valdybą ir kitus vykdomuosius organus, o taip pat nustatys bendruomeninio darbo gaires ateinančioms dvejim metams.

Vykdomųjų organų rinkimuose lemiančios reikšmės turi trys didžiausios lietuvių kolonijos: Adelaidė, Melbournas ir Sydnejus. Tarybos rinkimų išvakarėse šias kolonijas yra apėmusi savotiška priešrinkiminė karštligė. Nėra mitingų ar agitacinių kalbų, bet vyksta gyvi privatus grupiniai pasitarimai nustatyti veiklos taktiką, parinkti kandidatus i Tarybos atstovus ir, pagaliau, suorganizuoti savo šalininkus pačiame susirinkime.

Temperatūrą šioje karštligėje pakėlė susikirtimai dėl bendruomeninio laikraščio (jis apkaltintas komunistinių idėjų skleidimu). Atmetusi ultimatumą pašalinti bendruomeninio laikraščio redaktorių, Krašto Valdyba susilaukė ypač aštrių puolimų, bet iš kitos pusės gana stiprios moralinės paramos, kuri sustiprinama aukomis savai spaustuvei.

Kaikuriose vietose, pav., Adelaidėje, griežtu Krašto Valdybos nusistatymu nepatenkinta grupė metė šūkį: "Kovokime prieš komunistus" (bendruomenėje!). Tas šūkis sujungė krūvon du aršiausius šios kolonijos oponentus: federantus ir šalininkus. Pirmieji svajoja bendruomeninį laikraštį visai likviduoti, o antrieji tikisi paimti jį iš savo rankas. Kas kam pasitarina, šiandien dar neaišku.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdis (LAS), kaip vienintelė bendruomeniniam gyvenime besireiškianti organizuota grupė, Adelaidėje lig šiol lengvai pravedavo savo atstovus tiek i apylinkės valdybą, tiek i Krašto Tarybą. Pasinaudojant bendruomenės nesidomėjimu, jiems pakakdavo atsivesti i susirinkimus apie 30 savo šalininkų balsavimams nulemti. Tačiau ligšiol niekas dėl to galvos sau nekvaršino: jei žmonės nori valdyti, lai valdo. LAS'as pravedavo i šias institucijas tokias asmenybes, kokias turėdavo savo dispozicijoj ir žmonės LAS'ą pateisindavo: geresnių kandidatų neturi! Siemet Adelaidėje, atrodo, pirmą kartą bus bandoma organizuotai pasipriešinti LAS'ui. O ši partija iš savo pusės tikisi paramos iš Federacijos šalininkų, kurie mielai jungiasi prie "kovos su komunistais".

Melbourn bendruomeninis judėjimas stipriai i taigoja didelę dalį šios kolonijos aktyvių lietuvių. Jų nuotaikos paskutiniu laiku pastebimai kelia pasisekimai tobulinant pačius didžiausius Lietuvių Namus Australijoj. Šioj kolonijoj nėra Adelaidės slogučių ir priešbendruomeninių jėgų susigrupavimo. Per rinkimus čia gali labiau atsispindėti daugumos nuotaikos.

Sydnejus, vėliausių sutrikimų pirminis židinys ir Krašto Valdybos rezidavimo vieta (ją norima keisti), priešrinkiminė akciją vykdo irgi užkulisyje. Grupei, kuri organizavo ultimatumą prieš Krašto Valdybą, yra būtina praveisti savo atstovus i Krašto Tarybą. Nors ir nelabai išryškinti, bet ir Sydnejuje jaučiami tam tikri interesų susikryžavimai jei ne politinė, tai bent kultūrinė plotmė. Jie irgi turės įtakos i Krašto Tarybos atstovų personalinę sudėtį.

Kaip ten bebūtų, atrodo tikra, kad ant vienybės, nors ir labai trapios, aukuro bus paguldytas ilgametis bendruomeninio laikraščio ("Mūsų Pastogė") redaktorius.

• VILNIUS -- GELEŽINIO VILKO MIESTAS. Tokią antraštę uždėjo Australijos mėnesinis žurnalas "Airways" savo straipsniui apie Vilnių ir tą straipsnį iliustravo penkiomis nuotraukomis. Straipsnyje telpa Vilniaus įkūrimo legendos ir istoriniai faktai, atkreipiant dėmesį i tai, kad Sovietų Rusija 1939 metais pavergė Lietuvą su jos sostine Vilniumi, kuris 1920-1939 metais buvo Lenkijos dalimi. Būdinga, kad čia nurodoma, jog daugis Lenkijos didikų yra lietuvių kilmės. Komentuodami šį straipsnį, "Tėviškes Aidai" pastebi: "Malonu, kad šiame turistiniame žurnale tarp Indijos, Jamaikos ir kitų egzotiškų kraštų buvo prisiminta ir mūsų tėvynė Lietuva".

• LIETUVOS TRISPALVĖ kartu su kitomis 38 tautybių vėliavomis beveik visą savaitę plevėso ant aukšto stiebo judriausioje Adelaidės gatvėje (King William). Tos gatvės vidurinėje juostoje jos buvo iškeltos Gerųjų Kaimynų Tarybai (Good Neighbour Council) švenčiant savo 21 metų sukaktį š.m. liepos 12-19 dienomis. Sukaktuvių atžymėjimo programoje be oficialaus atidarymo (su žymių dignitorių

TEISĖ SOVIETUS UŽ JŲ NUSIKALTIMUS

(Atkelta iš I psl.)

laisvės atėmimu; laisvojo tautų apsisprendimo teisės sulaužymu; bado sąlygų įvedimu; žodžio laisvės atėmimu ir tautinių kultūrų naikinimu ir kt.

Dalis liudininkų kalbėjo iš asmeninės patirties bei išgyvenimo, dalies jų artimieji šeimos nariai -- tėvai, broliai -- buvo nužudyti. Dalis jų ir savo akimis tą terorą matė ir patys nuo jo buvo nukentėję. Kalbėtojas po kalbetojo liudija apie nepriklausomų valstybių užgrobtumą, kalbėjo apie žmogaus teisių atėmimą, jo tėvų kalbos išniekinimą, bado bei skurdo įvedimą ir jo krašto ekonominę eksploataciją. Buvo akivaizdžiais faktais atskleidžiami masiniai ištėmimai Sibiran, kuomet nekalti žmonės -- daugumoje seneliai ir vaikai su suaugusiais drauge i prekinis vagonus suvaryti viduriniojo šalies kentejo. Didelė dalis jų ir žuvo pakelėje Sibiro nepasiekę.

Akivaizdžiai žiaurūs, bet ir pasikartoją buvo tie liudininkų parodymai. Bet kaip kitaip galėjo būti? Šie visuose kraštuose pasikartojant tieji Sovietų Sąjungos nusikaltimai, kaip kad pabrėžė prokuroras N.A. Bucur, ir yra geriausias įrodymas, kad pastaroji ne tik tuos nusikaltimus yra padariusi, bet kad juos vykdė pagal iš anksto numatytą planą. Taigi, šie S. Sąjungos nusikaltimai yra tuo pačiu daug didesni ir didesnės bausmės reikalaujantieji.

Labai panašaus pobūdžio nusikaltimai buvo padaryti visuose Sovietų užgrobtuose kraštuose. Tai matėsi iš visų liudininkų parodymų. Dalis liudininkų, šalia trumpos kalbos teismui dar pristatė daug medžiagos. Išskirtinai paminėti mūsų kaimynai latviai, kurių atstovas i teikė didelį tomą dokumentuotus medžiagos su visų Latvijos kankinių pa-

vardėmis. Daugeli tam tikslui parengtų knygų i teikė dr. H.C. Caron, liudijęs dėl žydų persekiojimo Sov. Sąjungoje. Lietuvius atstovavo adv. A. Širvaitis, motyvuotoje kalboje išdėstęs mums gerai žinomą Lietuvos tautos tragediją ir S. Sąjungos mūsų tautai padarytus nusikaltimus.

Susumuodamas liudininkų parodymus, prokuroras Bucur prisipažino atsistojęs dilemoje, nes nematęs galimybės šiuo metu Sov. Sąjungą nubausti, tad prašęs Teismo, visus liudininkų parodymus ir visapristatytą istorinę medžiagą bei visą teismo procedūrą perteikti laisvojo pasaulio piliečiams, kad pastarieji su ja susipažinę, ne tik padarytų Sov. Sąjungos atžvilgiu sprendimą, bet kad išpėtų savo vyriausybės apie vis didėjantį Sovietų pavojų laisvajam pasauliui. Mat Sov. Sąjunga dar ir šiandien neišsivadėjo savo kėslų. Ji ir toliau vykdo savo planus užgrobti ir užvaldyti kitus. Tą, žinoma, šiandien jie daro jau daug subtylesniu būdu ir per savo agentus, kurių pilna visuose kraštuose.

Teismui pirmininkavęs R.J. Perk, pasitaręs su kitais teisėjais, paskelbė:

1. Be jokios abejonės nustatyta ir įrodyta, kad S. Sąjunga smurto jėga užgrobtuose kraštuose sistematingu būdu vykdė žudynes, neišpasakytus žiaurumus ir barbariškus teroro aktus.

2. Šie Sov. Sąjungos padaryti nusikaltimai yra būtina paskelbti laisvajam pasauliui, kad pastarasis įsisąmonintų jog ir jo egzistencijai gresia pavojus iš Sov. Sąjungos.

3. Tam tikslui nutarta šio teismo dokumentuotą medžiagą išleisti atskiru leidiniu ir paskleisti jį bibliotekose bei mokyklose ir platinti knygų rinkoje.

4. Pasiųsti Jungtinių Tautų Sekretoriui atitinkamai parengtą rezoliuciją.

5. Stengtis ir ateityje panašiuose forumuose ir formuoti laisvojo pasaulio piliečius, kad pasta rieji savo viešos nuomonės pareiškimu pasmerktų Sovietų Sąjungą už jos padarytus nusikaltimus pavergtom tautom ir tuo pačiu pašalintų jų pačių gyvenamuose kraštuose komunizmo grėsiąntį pavojų.

Visuomeninis Teismas buvo užbaigtas malda už taiką, kurią iš eilės sukalbėjo latvių, serbų ir lenkų dvasiškiai.

Šio Teismo santrauką davė Clevelando Televizija bei abu didieji dienaščiai. Tiesa, salėje buvo apie 300-350 stebėtojų, o graži Šv. Jono auditorija galėjo jų sutalpinti virš tūkstančio... Netenka aiškinti, kad Pavergtų Tautų Savaitė yra gera proga ne tik prisiminti savo tautai padarytas skriaudas bet ir drauge su panašaus likimo susilaukusiais pavergtų tautų piliečiais drauge pareikšti protestą. Clevelando Tautybių Sąjūdis šiam tikslui gerai pasirengė. Tik, deja, mes lietuviai per mažai i tai atkreipėme dėmesio. Optimistiškesniau apskaičiavimu lietuvių tebuvo 20. Dvidešimt lietuvių bet kokiam kitam tarptautiniam rengime gal ir būtų džiuginantis reiškinys. Negalime tačiau su tikti, kad 20-ties pakanka Lietuvos užgrobtą protestuoti, juoabai tas protestas ir jokio didelio "pasiaukojimo" iš mūsų nereikalavo -- viskas vyko tik už kelių mylių, gražioje ir vėsioje auditorijoje -- patogiose kėdėse ir dykai... Politinio pobūdžio forumė ypatingai Clevelande neturėtume stigti "pasiaukojančių", nes čia taip apstu politikuojančių individų, net vyriausiųjų būstinių gausu, kurių lyderiai mėgsta žvanginti jei ne kardus, tai karštas,

kaip karšti kaštanai, kalbas kviesdami didžiai pasiaukoti ir aštriai kovoti.

Ponai Perk ir Kudukis bei visi Teismo dalyviai verti pagyrimo už gerai pravestą forumą. Gaila ti, kad jie iš anksto neieškojo, ar negavo platesnio užnugario tam prasmingam užsimojimui paremti. O kaip būtų išpūdinga ir mūsų bylai neabejotinai vertinga, jei ne tik Šv. Jono auditorija būtų buvusi perpildyta, bet ir jos gražaus darželio pavėsyje per mikrofonus pavergtųjų tautų atstovai būtų klausęsi gerai paruoštų kalbų -- liudijimų. Tuomet ir Televizija ir amerikoniška spauda būtų dar didesnę dėmesį atkreipusi. O gal ir vienas kitas praeivis būtų sustojęs pasiklausyti. Šias pastabas darau ne tik iš liudėsio, kiek tikėdamas, kad kitais metais panašiuose minėjimuose bus ieškoma platesnio Clevelando lietuvių ir kitų tautybių pritirimo. Lietuvių Bendruomenė ir organizacijos tam tikslui turėtų iš anksto susitarti ir tuos parengimus gausiau remti. Vargu ar sulauksime daugiau dėmesio ir pasiaukojimo iš kitų Lietuvos byloje, jei mes patys jo pakankamai neparodysime?

Dr. A. Butkus

GAUNAMA DIRVOJE

• REZISTENCIJA. R. Spalis. Romanas. 430 psl. Išleido Viltis. Kaina \$6.00.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Viesėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PASAŲANT • PAVARDE PASIRAŠYTI
STRAIPSNIAI NEBŲTINAI ISREISKIA REDAKCIJOS NUOMONE • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

Kodėl tylima?

Per pusę šimto metų komunistai laimi didelį žodinį mūši Amerikoje ir apskritai Vakaruose. Prieš 50 metų komunistai nukalė savo terminologiją, paleido per spaudą. Kartojama nuolat ir Vakarų pasaulio spaudoje ir diplomatai apsiprato ir pradeda kartoti kaip papūgos. Komunistų svarbiausi terminai yra šie: liaudis, demokratija, socializmas, tai kingas sugyvenimas tautinis išsivadavimo karnas. Jie taip pat priėmė terminus, kaip tai -- kolonializmas, imperiaizmas ir agresija ir visa tai naudoja Vakarų judinimui ir puolimui, nežiūrint, kad tai jų kas dieną naudojama duona. Prisiminkime tik užimtus kraštus. Komunistų terminu, jie "apsaugojo" okupuotus kraštus nuo kolonializmo, imperializmo ir suteikė kraštams socializmo.

Senato pakomitetą tautiniam saugumui ir tarptautinėms operacijoms paskelbė tokias pastabas. Jis rašo, kad Valstybės Departamentas ir kitos agentūros praleido daug laiko, energijos ir lėšų analizuodami komunistų žodinę gamybą. Toliau sakoma, kad "mes buvome nerūpestingi priimdami savo oponentų kalbą ir jų ginčijamus definicijos klausimus, daugeliu atvejų jie buvo mūsų nenaudai".

Iš tikrųjų pasirodė esanti teisybė. Ką prieš pusšimtį metų komunistai nukalė, vakarai be kritikos priėmė ir vartoja savo nenaudai. Visi žino, kaip Stalinai iškepė kominterną pastoviai tūkaly liaudies demokratijai, tikėdami, kad kai Vakarai juos naudos, reikš-

sąryši su komunistais. Komunistai nukalė tautinio išsivadavimo sąjūdį, kuris siejamas su komunistų karine sukilėliam parama prieš nekomunistines vyriausybes, bet niekad prieš komunistinį režimą.

Komunistų vyriausybės save vadina socialistais. Ir Vakaruose ir net mūsų spaudoje pradeda komunistines vyriausybes vadinti socialistinėmis ir tuo būdu kenkia social demokratams nekomunistiniuose kraštuose. Tai padeda komunistams pritraukti visus leftistus, kurių labai gausu JAV-se, nors sovietų valdžia nieko bendro neturi su tikruoju socializmu. Nors Amerika labai prisidėjo prie imperializmo ir kolonializmo išardymo, bet so vietai po II-jos pasaulinio karo ypač sustiprino ir išplėtė kolonializmą.

Tarptautinių konferencijų specialistas p. dr. Fred C. Ikle pastebėjo, kad Amerikos vyriausybės pareigūnai susilaiko (shrink) nuo vadinimo Sovietų vyriausybės imperialistais ir kolonialistais, bijodami Kremliaus provokacijų. Tuo tarpu rusų komunistai niekad neparodo jokių ženklų, kad jie nedrįstų vadinti Amerikos režimo imperialistiniu, kolonialistiniu ar fašistiniu. Jie nesibijo išprovokuoti Washingtono, o Washingtonas bijo Kremliaus.

Esant tokiai padėčiai mes nerandame spaudoje užpuolių ant Sovietų ar kitų komunistinių vyriausybių. Mes nedrįstame pasakyti, kad jie imperialistai, fašistai ir kolonialistai. (a)

lėjimuose, vežė į Sibiro tremtį pakeliui žudydami be maisto, be vandens, šeimas išardę ir be jokios priežasties, tik tai dėl to, kad jie lietuviais buvo gimę, ne okupanto žemėje, o savo tėvynėje, valgė savo tėviškės prakaitu pelnytą duoną, tai antrą kartą tam pačiam sovietų okupantui artėjant, būtų tikrai bėgę visi, kas tik galėjo ir sugebėjo ryžtis to kiam kritiškam žygiui, nes taip pat į nežinomą bėgę su vaikais ir kūdikiais, seneliais ir ligonimis palikę turtą, ūkininkai žemę, kurioje nuo amžių protėviai gyvenę, su kuria atskiriant jiems širdis plyšo. Tik jis pats, lietuvis ūkininkas žino, ką reiškia atsiplėšti nuo tėviškės žemės, kurioje nerasi taško, kur nebūtų jo pėda įminta, jo prakaitu derlius aplaistytas, kur nuo kūdikio dienų jis žaidė, su kaimynų vaikais bėgiojo, vėliau saulėtekiais ir saulėlydžiais gyvenimą sąjūnėse kūrė, šeiminku tapo, vaikus į mokyklą leido, o pats vėl jau laiko sidabru papuošta galva išsėjos ir gėrėjos žaliuojančiais laukais, laukdamas ramaus poilsio senatvėje. Ir... staiga viską prarado, išėjo kaip elgeta, bet laisvas ir turtingas dvasioje.

Kodėl autorius nepamino, koks nuosimtis buvo nukankintų, ištremtų tautos sūnų ir dukrų? Toliau jis rašo: Šiandien iš Lietuvos bėgti galimybės jau, palginti, nebesiauros. Bet beveik niekas jomis nesinaudoja... Paviešėję, kad ir nebūtina entuziasmingai, grįžta... Tikinimas, kad bėgti jei galėtų, gali paskatinti ir priešingą išvadą, negu to tikinimo intencija. Būtent, jei vis dėl to nebėga, tai gal jie ten jau apsigrato, ir gal jiems tarusų - komunistų valdžia ne tokia jau bloga".

Vyresniosios kartos lietuviai, tokiam kaip Akiračių bendradarbis V.R. yra labai aišku, kodėl ne visi bėgo ir kodėl dabar nebėga, kodėl atvykę atgal grįžta, tačiau jo dažni tokie panašūs įrodinėjimai mane skatina paklausti, kodėl gi jis pats negrįžta į savo tėvynę, kurioje "rusų-komunistų valdžia ne tokia jau bloga".

Ir šuo kariamas įprant, sako lietuvių patarlė. Reikia, lietuvių tauta gali okupantų priespaudoje pasilikti, gal apsigrato, gali atsisakyti svajonių apie nepriklausomą valstybę. Nors "akiratininkai" pretenduoja vis į ateitį, vyresnius vadindami atsilikusiais nuo gyvenimo, bet šiuo aveju jie grįžta į labai seną praeitį, kurią neseniai dr. J. Puzinas Dirvoje liepos 1 d. labai vaizdžiai nušvietė, kaip caro laikais lietuviai buvo raginami apsigrato, kada po 1963 m. sukilimo Rusijos valdžia pareikalavo iš vysk. Motiejaus Valančiaus, kad jis 1866 m. gegužės 8 d. Kauno katedroj pasakytų tokį pamokslą:

"Meilingi mano vaikai! Pasitikėdami Aukščiausiojo Dievu ir Ma-

DEMOKRATIJA PRIEŠ DEMOKRATIJĄ

Dirvos igalioto korespondento Česlovo Gedgaudo išpūdziai iš Valstybės Departamento metinės apžvalgos JAV spaudos, radijo, televizijos atsakingų redaktorių konferencijoje San Francisco mieste, birželio 29 d.

Jungtinių Valstybių užsiangažavimas Pietryčių Azijoje, iš kurio jau trečia vyriausybė nebežino kaip išbristi, seniai kelia plačios visuomenės aistras, eilinio piliečio pagrįstus rūpesčius, o tarpais ir ekstremistų suorganizuotas riausių pobūdžio demonstracijas.

Todėl suprantama, kad JAV veiksniai suteikė tam klausimui pirmenybę. Pats Valstybės Sekretorius W.P. Rogers padarė pagrindinį pranešimą, o pasekretorius M. Green (Pacifiko ir Rytų Departamento Direktorius) smulkmeniškai išgildino Indokinijos ir aplinkinių sričių situaciją.

Tačiau, prieš pradėdant jų pranešimų nagrinėjimą, norėčiau įterpti asmeniškų minčių žiūpsnelį.

Stebint dieną iš dienos televizijoje rodomus, labai gudriai parinktus katastrofiškus vaizdus apie karo vedimo trūkumus, klaidas apšaudant saviškius, kruopščiai skaičiuojamą iki galiono, iki kvortos, iki lašo praliėtą jaunių kraują, susidaro neįtikėtina Maskvos propagandos pranešimų.

Amerikiečių dalinių vadai, davę įsakymą apšaudyti kaimelį, iš kurio pilasi vietkongo "sniperių" ugnis, viešosios nuomonės spaudimu traukiami teisman.

Betgi tie kraujuojančių širdžių altruistai, laipiojantieji sienomis, kai žūsta keletą nekaltų Vietnamo ūkininkų su jų šeimomis, šaltai ir nuožmiai užmiršta komunistų papildytas žmogžudystes, jie nutyli faktą, kad kiekvienas valsčiaus viršaitis, mokytojas,

loningiausiuoju Monarchu, turime vilties, jog anksčiau ar vėliau išnyks sukilimo pasekmės. Bet kaip gi mes turime ateityje apsisaugoti nuo visų panašių pasikėsinimų? Kartą ant visados turime atsisakyti minties, jog būsimame kada nors savarankiška valstybė, nepriklausoma nuo Rusijos...

Caro pavyzdžiu ir raundonasis rusas siekia su niveliuoti ir asimiliuoti pavergtas tautas, užbaigia dr. J. Puzinas.

Bepigu mums vergo apsigratimą skelbti patiem gyvenant aukščiausios laisvės krašte. Ar sąmoningai tas straipsnis pasirodė prieš pavergtų tautų savaite?

K. Buknys

ČESLOVAS GEDGAUDAS
Santa Monica, Calif.

dvasiškis tolimame Vietnamo kaimelyje, kur ne pasiekia kariuomenės apsauga yra beatodairiškai nakčia vietkongo puolami ir rankinių granatų pagalba su visa šeima žudomi, jei tik rodo bet koki palankumą savo teisėtai valdžiai. 50.000 tokių kankinių guli ant Vietnamo sažinės.

Deja, apie tai konferencijoje nebuvo nė užsiminta.

Priešingai, pataikauta vidaus viešajai nuomonei.

Karo vedimas, nuopirmyčių proistorijos laikų, buvo ir tebėra dvejopas. Ortodoksinis metodas reikalauja karo paskelbimo, tvarkingo išsiriklavimo aikštėje, "ura" šauksmo...

Antrasis, pasaly puolimo būdas, laikomas negarbingu, nes jis daug sekmingesnis. Juo pasinaudojus, ryžtinga 100 desperadų saujelė gali suparalizuoti ir nugalėti 10.000 žioplų igulą, praveisti perversmus, su daryti nepakeliamą įtampą 100 milijonų gyv. krašte. Šia proga, patarčiau pasiskaityti tuo klausimu išleistą profesionalinį vadovėlį Coup d'Etat, a practical handbook, a brilliant guide to taking over a nation by E. Luttwak. Jame nurodyta, su atitinkamomis diagramomis, kaip praveisti krašto viduje revoliuciją.

Bet grįžkime vėčiau prie Vietnamo. Ma no sūnus Vytautas, laimėjęs kovos lauko, lėtai, žemai, tišku šaltumu pastebi: "Žinai kaip yra... Didelė bazė. Lėktuvų ir informacijos centras. Dieną ramu. Naktį, nieko tikro. Iš aplinkinių kalnų šaudo raketomis. Keturi mano draugai buvo sužeisti. Tai ne karas, tai psichologinė kiekvienos minutės įtampa".

Tuo būdu priėjome "vietnamizacijos" atomazgos. Tik pagalvokite! JAV šaunus kovotojas, išlipęs Pietryčių Azijoje, reikalingas 9 tonų karinių reikmenų medžiaginės paramos, 200.000 dol. vertės helikopterio ir mažiausiai 5 asmenų "bazės pasparties" (ground support). Veik pusė milijono išleista tik tam, kad Tommy Smith galėtų pasireikšti užsienyje...

Jo "anapus" atatikmuo, Vietnamo patizanas, turįs tik saujelę ryžių, kovoja su išsimaišytą už pusę svarų marjunos M. 16 šautuvu... Kaip jums atrodo kas laimės?

Gana to. Viršpasakyto šviesoje suprasime vietnamizaciją kaip ginklo prieš ginklą išlyginimą. Jei partizanai mano, kad jie turi persvarą prieš išlepintą, pinigų galios remiamą ponaičių armiją, tai toji armija yra likviduojama, ir labai teisingai.

Prie tokių sąlygų panašios armijos istorijoj būdavo pasmerktos žlugi-

mui. Bet! Jei prieš ryžių saujelę ginkluotą partizaną pastatomas tokia pat ryžių saujelė ginkluotą patriotas, turi kas nauja atsistiekti...

Švelnų, aukščiausio estetinio skonio ir klasiško grakštumo rašytoją Anatole France tenka visgi pripažinti kaip pirmutinį mūsų žlungančio pasaulio griovėją - teoretiką. Rafinuota salio alegorija jisai apibūdino žmonių ateitį, nors tą savo mintį taikė Europos žemyno praečiai.

Girdi, proistorėje buvusi tokia netikėta - neregėta pabaisa: milžinas gyvulys, trijų mylių ilgio ir taip sunkus, kad pajudėdamas sugriaudavo aplinkinius kalnus. Niekas jo negalėjęs įveikti, ir niekas nebandęs, nes nebuvo tokios jėgos visoje žemėje. Tačiau tas sutvėrimas buvęs toks kvailas, kad nusitvėręs savo uodegą, kramtęs ją nesuprasdamas, jog daro sau žalą, ir tuo būdu nusižudęs...

Mus priglaidusios imperijos tragedija yra panašaus pobūdžio... Jei prisiminsime žavingą Mamin-Sibiriak pasaką (parašytą prieš 80 metų) apie meškos kovą su uodais (uodai aišku nugalė) gausime įžanginį šio straipsnio motto: su rask priešais silpną vietą! W. Churchillis juk atvirai pareiškė karo metu: Italija yra Europos minkšta papilvė, -- spirkime joni! Rezultatai pateisino jo nuomonę...

Daug vandens nutekėjo nuo to laiko, kaip ne žymus trečiaeilis NKVD prokuroras Višinskis buvo paskirtas Sovietų Sąjungos konsulu Šiaurės Afrikoje, bet tą datą ateities istorikai galbūt skaitys svarbesne už atominės bombos pirmąjį išbandymą Naujosios Meksikos dykumoje. Draugas Višinskis, būdamas iš prigimties pastabus ir logiškas galvojančias, padarė karjerą suradęs pasaulio svirtį, kurios veltui ieškojo Archimėdas. "Pasiremkiame nacionalizmu, ir pajudinsime žemę." Radęs tokią obalsiui entuziastišką pritarimą arabų saulyje, komunistas agentas užkūrė grandios reakciją, kurios pasekoje De Gaulle turėjo atsisakyti nuo Afrikos kolonijų, Prancūzija nusitolo Indokinijos. JAV Pietryčių Azijoje išivėlusį nebesurandant išsities, Pietų ir Centro Amerika vis daugiau panėsi į smilkstantį dinamito užtaisą, Irzaelio būklė kadien aštrėja ir panašiai.

Įbridę tokion smogo atmosferon galėsime dabar išsąmoninti, kas įvyko šios spaudos konferencijos metu JAV Užsienio Reikalų Sekretoriui pasirodžius salėje. Joje buvo išstatyti trys mikrofonai: kairėje, dešinėje ir per vidurį. Žurnalų, dienraščių, televizijos bei radi-

(Nukelta į 4 psl.)

laiškai Dirvai

BĖGIMAI IŠ LIUVOS

Nesu beraštis, nei akilas mūsų spaudai, bet negaliu suprasti, komes siekiame. Skaitau V. Rastenio keistus išvedžiojimus "Akiračių" š. m. balandžio mėn. lpsl. kritikuojant išeivijos lietuvių kadaise populiarių išsireiškimą, kad iš pavergtos Lietuvos visi išbėgtų, jei tik galėtų ištrukti. Ir čia jis įrodinėja, kad 1944 m. galėjo visi bėgti, bet išbėgo tik apie pustrėčio nuosimčio.

Tiesa, tais metais būtų daug daugiau išbėgę, jei būtų galėję. Negalėjimo priežasčių buvo daug ir pats p. V.R. jas gerai

žino, bet nori klaidinti tuos, kurie nežino, kurie dar tuo laiku maži bėgiojo. Bet ta proga pravartu grįžti į 1940 metus, kodėl pirmaisiais sovietinės okupacijos metais niekas iš tėvynės nebėgo, net į politikai, nei pats to rašinio autorius. Nebėgo, nes negalėjo suprasti, kad pasaulyje egzistuoja tokia nepaprasto, negirdėto žiaurumo santvarka, galinti ramiausia sąžine žudyti nekaltus žmones, senelius ir kūdikius. Bet, kada okupantai savo tokius sugebėjimus parodė -- išžudė tūkstančius nekaltų lietuvių, kankino ka-

DEMOKRATIJA PRIŠ DEMOKRATIJA...

(Atkelta iš 3 psl.)

jo redatorių susirinko virš 600. Visi jie atrodė ir elgėsi kaip rimti, atsakingi asmenys. Tik prie tų mikrofonų, išiveržę iš pat pradžių duris pravėrus, sugūžėjo apie 40 gauruotų jaunuolių. Sekretoriui W. Rogers vos pabaigus savo pranešimą apie Vietnamo padėtį tie energiški "komando" būreliai atidengė nesibaigiančią JAV politikos kritikos ugnį, neprileisdami kalbėti nieko kito. Tai nebuvo klausimai, kaip spaudos konferencijose priimta. Vyrukai, išsitraukę iš kišenių špagalkes, skaitė dviejų-trijų puslapių pareiškimus smerkiančius karą, visai niekinančius JAV politiką Azijoje, ir netgi, -- grąsinančius valdžiai Nuerenbergo teismu už tariamus "nusikaltimus" bombarduojant ar šaudant "civilius" gyventojus. Man užklausus, privataus pokalbio metu, pasekretorių W. Blair ko kio išpūdzio jam sudarė tokia ekstremistų taktika, jis atsakė: "Aišku, tas Nuerenbergo minėjimas buvo visai ne vietoje, bet ką gi mes galime padaryti? Kaip išvengti tokio mikrofonų apsupimo?"

Be abejo, yra daug būdų. Galima naudoti nešiojamus mikrofonus. Galima sustabdyti pareiškimų skaitytoją išjungiant aparatą. Galima netgi pašalinti iš salės būrelį triukšmadarių. To paskutinio kaitik ir stengiasi pasiekti demokratijos griovėjai, kad pakėlus staugimą apie demokratijos principų laužymą...

Bet reikia pripažinti jog Anatole France, Višinskis, Mao ir kiti subversijos teoretikai tikrai atrado mūsų santvarkos silpną vietą, kurią dabar išnaudoja penktosios kolonos visame pasaulyje. Štai kaip galima sunaikinti demokratiją pasirėmus demokratijos šventais ir neliečiamais nuostatais. Iš 600 spaudos atstovų, 560 tylėjo kaip veršiai (iškaitant ir mane...), gi 40 rėksnių užpildami valdžios atstovų sudarė išpūdzio, kad visa 200 milijonų tauta griežtai priešinasi Prezidento linijai.

Jei manote, kad tokį veiksmą galima pavadinti "demokratija" tai turiu jums begalo seną staigmeną: toji taktika išgalvota Lenino ir sudaro "proletariato diktatūros" pagrindą. Tačiau beveik neįmanoma išaiškinti naiviam dinosauro, jog sekdamas kilnius Platono dėsnius jis ryja savo paties uodegą... Demokratija iš viso yra dirbtinė svaja, priešinga gamtai ir žmogaus polinkiams. Jinai tegali veikti tik tuo išimtinu atveju, kai visi dalyviai yra pakankamai civilizuoti ir sąžiningai sutaria sekti tuos iškilus broliškumo, lygybės bei laisvės idealus.

O kai tik atsiranda lokšininkų, sudiev demokratija!...

New Yorko lietuvių tautinių šokių grupė, vadovaujama Jadvygos Matulaitienės, šoka Rezginėle. V. Maželio nuotrauka

Didinga Pavergtųjų Tautų demonstracija Chicagoj

J. JUREVIČIUS

JAV Kongresas ir Senatas vienbalsiai 1959 m. liepos m. 17 d. priėmė įstatymą (86-90), kuris įgalino prezidentą skelbti Pavergtųjų Tautų savaitę. Tais pačiais metais tuometinis Amerikos prezidentas D. Eisenhoweris pirmą kartą paskelbė, kad liepos mėn. trečioji savaitė yra Pavergtųjų Tautų Savaitė. Prezidentas savo proklamacijoje išvardino 28 pavergtas tautas jų tarpe ir Lietuvą. Jis, kaip ir vėlesnieji prezidentai ragino visus ir visus Jungtinių Amerikos Valstybių gyventojus švęsti šią savaitę atitinkamomis apeigomis ir minėjimais. Be to ragino visus atnaujinti pasišventimu prisidėti prie tautinės nepriklausomybės ir žmoniškosios laisvės troškimų, nes daugelyje pasaulio vietų pagrindinės žmonių teisės yra su siaurintos ir valstybės užgrobtos.

Dabartinis prezidentas R. Nixonas skelbdamas šią savaitę taip pat pabrėžė, kad reikia visiems atnaujinti savo pasiryžimą išsaugoti laisvės ir nepriklausomybės idealus visų tautų. Tie idealai yra brangus praeities paveldėtas turtas mūsų respublikos ir pasaulio taikos pagrindas.

Chicagos miesto meras R. Daley taip pat paskelbė proklamaciją apie Pavergtųjų Tautų Savaitę. Jis savo proklamacijoje aiškiai pabrėžė, kad dėl rusų komunistų tiesioginės ir netiesioginės agresijos buvo sustungtos ir pavergtos tautos, tokios kaip Lenkija, Vengrija, Lietuva, Ukraina, ir t.t. Išvardino 27 tautas. Kvietė visas bažnyčias, mokslo institucijas, visus piliečius, informacijos priemones prisiminti komunistų pavergtas ir valdomas tautas ir paremti jų troškimą atgauti laisvę. Panašią deklaraciją paskelbė

ir Illinois guberatorių. Iš tų paskelbtų deklaracijų matome, kad Pavergtųjų Tautų likimas nėra užmirštas. Todėl JAV prezidentų ir kitų skelbiamos proklamacijos sudaro palankias sąlygas mums laisvai ir atvirai pasisakyti prieš Sovietų Sąjungos vedamą kolonializmą, tautų grobimą ir žmonių naikinimą. Pavergtųjų Tautų žmonių teisingą šauksmą girdi ir vertina didieji ir mažieji šio krašto pareigūnai bei spauda. Štai Chicagos Tribune liepos m. 12 d. laidojė patalpino vedamą, kuriame aprašo Pavergtųjų Tautų Savaitės istoriją ir atskirai pažymi, kaip brutaliai Sovietų S-ga karinėmis jėgomis okupavo tris Pabaltijo tautas -- Lietuvą, Latviją ir Estiją. Taip pat laiškų skyriuje yra keli pasisakymai apie Sovietų S-gos imperializmą. Ne veltui sakoma, kad spauda yra galingas įrankis prieš blogį. Tie visi pasisakymai okupantui sudaro didžiausią rakštį.

Sovietų S-gos pavergtųjų tautų savaitės minėjimas Chicagoje įvyko š. m. liepos m. 18 d. 12 val. miesto centre. Parade dalyvavo virš dešimties tūkstančių žmonių. Žiūrovų buvo apie pusę milijono.

Pagal ištrauktus eilės numerius paradas vyko tokia eile: Marinių orkestras, keletas vienetų veteranų padalinių. Po to nešama didžiulė Amerikos vėliava. Valstijos sekretoriaus 5 mašinos, Amerikos Raudonojo Kryžiaus 3 mašinos, Sheriffo -- 15 maš. ir specialūs autobusai, Cook County -- 4 maš. Distrikto keletas mašinų. Toliau ejo pavergtųjų tautų nariai (dalyviai) -- bielorūsai, kroatai, jugoslovakai, estai, ukrainiečiai, latviai, airiai, lietu-

viai, slovakai, albanai, lenkai, serbai, čekoslovakai, vengrai, vokiečiai kubiečiai. Po to važiuo visa eilė dengtų ir atidarytų mašinų. Buvo keletas orkestrų -- ir šokėjų. Lietuviai ištraukė dvyliką eilės numerį. Didžiausius plakatus nešė kubiečiai. Gausiausios grupės buvo ukrainiečiai, lietuviai, lenkai. Visų tautybių eisenoje dalyvavo vyrai ir moterys, seni ir jauni. Labai gražų išpūdį darė jaunimas su tautiniais rūbais ir vėliavėlėmis. Lietuviai nešė didelę trispalvę, kurią rodė tos dienos vakare ir televizijos programoje. O kitą rytą išdėjo pirmame puslapyje ir Chicagos Tribune. Paradas vyko miesto centre. Visa State g-vė iš abiejų pusių buvo papuošta Amerikos vėliavomis. Miesto burmistro Daley patvarkymu buvo pastatyti ta svečiams tribūna, kurioje tarp kitų svečių buvo Lietuvos gen. kons. dr. P. Daužvardis.

Demonstracija praėjo kultūringai, be triukšmo, langų daužymų, pastatų deginimo bei turto grobimo. Ties tribūna, antroje gatvės pusėje atšuni apžėlę hipiai turėjo plakatus ir dvi kokias tai vėliavėles. Šiaip jie buvo ramūs.

Plakatų su užrašais buvo gausybė. Daugumoje dėl grąžinimo tautomis laisvės. Pritarimas Nixono politikai Azijoje. Šalin komunizmas. Komunistai baisūs, negu naciai. Komunizmas išžudė milijonus žmonių. Šioje demonstracijoje pasigesta skautų ir kitų jaunimo organizacijų. Kaip visuomet, tai ir šį kartą gausiausiai dalyvavo neolituonai su atviromis mašinomis ir trispalvėmis. Ačiū jiems. Su tokiu iškilmingumu Chicagoje buvo vienuoliktą kartą paminėta Pavergtųjų Tautų Savaitė. Miesto gyventojai gausiai dalyvavo šiose iškilmėse, ku-

J. GRAUDA

Apie rašytojus, kurių nereikia skaityti

Kada mes patyrėme, kad Lietuvių bendruomenė pažadėjo suruošti studentams akademinio lygio lietuvių kalbos kursus, mūsų korespondentai įvyko aiškinti šio stambaus pažado detales.

Interview su JAV LB pareigūnu buvo toks:

-- Kodėl bendruomenė primetė naujam bendruomenės sąstatui tokią įpareigojimą?

-- Mes tvirtai tikėjome būti perrinkti ir tai nėra provokacija, kaip turi elgtis naujas LB sąstatas. Juo labiau dabar, kada vieton daugelio mūsų rinkikai išrinko kaip tik tuos studentus, kuriuos mes kešinomės šviesti.

-- Kur, kaip, kada bus tie kursai?

-- Rugpjūčio mėnesį, Dainavoje. Tai bus puikios sąlygos į bendruomenės tarybą išrinktam jaunimui pramokti lituanistinio mokslo.

-- Ar tai bus lietuvių kalbos kursas?

-- Ir labai plataus diapozono kursai: lietuvių kalbos žodyno gausinimas ir švarinimas, žodžio kirkio kilnojamas, žodžio lyčių vartojimo ydos ir dvikalbių vaikų tarties taisymas.

-- Reiškia jūs suponuojate, kad studentai atvyks kartu su savo vaikais?

-- Kaip žinote, Dainava yra puiki atostogavimo vieta, -- atsakė LB pareigūnas. -- Pradėdami nuo dvikalbių vaikų tarties, mes išplečiame kursų apimtį iki erudicinių gilybių.

-- Kaip tai? -- nustebė korespondentas.

-- Profesorė Ilona Gražytė skaitys paskaitą tema: rašytojai, kuriuos moksleiviai turėtų skaityti. -- Ties kursai bus istorinis kultūrinių metų įvykis! -- sušuko patenkintas korespondentas.

Tuo tarpu kitas mūsų korespondentas suėjo vieną iš rašytojų ir išsikalbėjo su juo JAV LB projektuojamos stovyklos tema.

-- Matai, prieteliau, -- dėstė rašytojas, -- visi JAV LB sumanymai neišvengia ideologinio pamušalo. Mokslininkų simpoziumas įrodė, kad kiekvienai temai reikia dviejų ar trijų prelegentų. Jeigu prie piupitro prieina vienas, tuoj pat ir perlenkia temą į savo ideologiją.

-- Bet gi JAV LB yra viršpartinė ir viršideologinė organizacija, -- nustebė korespondentas, kaip gi tai "perlenkia"?

Rašytojas apgailestaujančiai pažiūrėjo į korespondentą.

-- JAV LB yra tokia, -- sutiko rašytojas, -- bet netokie yra broliai lietuviai. Todėl viršpartiskumas yra fikcija. Viskas pareina nuo to, kas sustojo prie paskaitos arba pranešimo piupitro. Ir šie kursai brandina savy didelius įvykius.

-- Kokius gi? -- sustiro korespondentas, parblokštas makabrišku rašytojo tonu.

Rašytojas sukalbiškai apsidairė aplink, ir tarė:

-- Ilona Gražytė kalbės apie rašytojus, kuriuos moksleiviai turėtų skaityti.

-- Tai kursų temos praplėtimas, -- pasakė nusigaudantis korespondentas.

Rašytojas apgailestaujančiai pažiūrėjo į korespondentą.

-- Ar prieteliau supranti, kad kalbėjimas apie rašytojus, kuriuos reikia skaityti, yra ir kalbėjimas apie rašytojus, kurių nereikia skaityti?

-- Aha, -- išvapėjo korespondentas, -- pajutęs rašytojo balse intriguojančią mislę.

-- Tai reiškia, kad viršpartinė JAV LB organizuoja tam tikros rūšies disrespektą tiems rašytojams, kuriuos prelegentė "užmirš" pasiūlyti skaityti. Ir jeigu jinai pasiūlys mane skaityti, o mano kolegos nepasiūlys, ir aš tapsiu proteguojamas, o kolega neproteguojamas, aš protestuoju.

-- Aha, -- suvapėjo, visai pasimetęs korespondentas.

rie be spalvos skirtumo, plojo demonstracijos dalyviams ir tuo būdu atjautė Pavergtųjų Tautų likimą, o mes jiems kultūringai parodėme, kad esame gyvi ir kovojame ne tik už savo tėvų ar protėvių žemę, kurią turi pagrobę komunistai,

bet taip pat ir už Ameriką, kad ji išliktų laisva ir nepriklausoma valstybė.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

— SAVE AT
**Mutual Federal
Savings and Loan**

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608

Peter Kazanauskas, President

Tel. 847-7747

6%
PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$10,000. OR MORE.
2 YEAR MATURITY

Paid and
Compounded
Quarterly

5%
PER ANNUM

REGULAR
PASSBOOK
ACCOUNT

NOW INSURED TO \$20,000.

VISŲ ŠALIŲ POGRINDININKAI VIENYKITĖS!

pogrindis

REDAGUOJA POGRINDŽIO ŠTABAS

POGRINDŽIO MANIFESTAS

Niekados pogrindžio spaudinys neatsirado su pompa ir orkestro maršais. Tai nėra koks lėktuvnešio nuleidimas į vandenį. Tačiau net ir pogrindžio leidinys slapta ilgisi plačių vandenų. Todėl atleistina, kad savo pirmąjį vedamąjį pavadina manifestu. Savo laiku garsusis Nuosmūkio manifestas buvo pasaulio ir žmonijos istorijoje pats triukšmingiausias po Markso-Engelso manifesto. Nuosmūkio manifestas suskirstė egzilines kastas, kaip tolygiai socialines kastas buvo suskirstęs Markso manifestas. Tada žūtbutinė kova dėl pripažinimo ir respekto sugrąžino mus iš saldaus egzilinio snaudulio į jaunatviško kanibalizmo erą.

Dabar, pakankamai praprusę kanibalizmo civilizacijoje, mes gardžiai suvalgome bendruomeniškai – kanibališkus steikus po tautinės vienybės padažu.

Svarūs leidiniai turi, kaip bibliniai pavyzdžiai, savo geneologinius medžius: Aidai pagimdė Lankus, Lankai pagimdė Metmenis, Metmenys pagimdė Akiračius. Deja, mes gimėm paprastai, pogrindžiškai, ir dėl to atpareigoti girtis savo gimdytojais.

Komunistų manifestas prigrasino sudeginti palocius, bet nesudegino. Nuosmūkio manifestas prigrasino sudeginti gubas, bet nepajėgė.

Kaip matyti, skelbti manifestus, užbėgant darbams už akių, kvaila. Todėl ir mūsų manifestas yra manifesto neskelbimas. Mūsų siekis yra visų pogrindininkų jungtis į vieną srovę, kuri laikui bėgant, bus galingesnė ir gausingesnė už Vienybės sąjūdį, reprezentuojamą Vlike. Tada jau kepsime manifestą.

IŠ RAŠYTOJŲ
BUTIES...

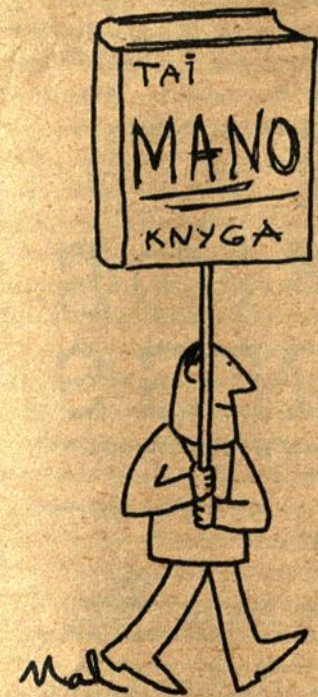
je "Mūsų Gamta" žurnale (Vilnius)

* SONIA TOMARIENĖ -- vaikų knygėlę "Tinginė (buržuazinė nacionalistė) ir Darbštutė (Komjaunuolė)" išleidžia Vilniuje 50,000 tiražu! Bravo!

* JONAS MEKAS -- (pagal LE -- pasižymi situacijų patrauklumu) rašo "Pamaskviškes idiles" ir rengia filmą The Lithuanian Bridge, vaizduojantį ultra-reakcinius egzilės sluoksnius.

* JUOZAS MIKUCKIS -- "Koezistencinio derliaus vainikas". Kompozicijos rinkinys.

* JUSTAS PALECKIS -- antra laida išleidžia "SSSR mūsų akimis".

Kuo daugiau kūrybinės impotencijos, tuo daugiau autoreklaminių potencijos.

(Esminga, varžantis dėl LRD premijos)

KĄ RAŠO MŪSŲ IŠKILIEJI LITERATAI?

* JURGIS JANAVIČIUS (pagal LE -- viską perleidžia per subtilaus intelektualinio apmąstymo prizmę) aktyviai bendradarbiauja "Gimtajame krašte".

* MARIUS KATILIŠKIS, sugrąžinęs savo vietą romaną okupuotam Lietuvos, rašo: "Išėjusiems -- galvotrūkėiom sugrįžti".

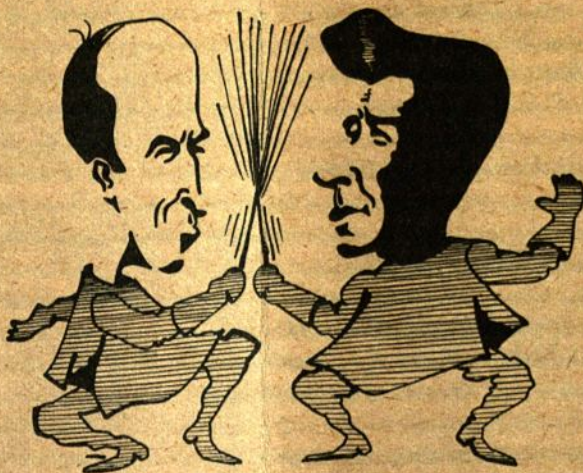
* KAZYS ALMĖNAS -- apie nuotykingas keliones Afrikos dykumose.

Tegu seniai ką nori šneka -- Mes už Meką!!

CHICAGOJE steigiamas Lietuvių koezistencinių kovų dalyvių VAŠKINIS MUZIEJUS. Ekspонатų tarpe bus daugelio garsių koezistentų vaškinės figūros natūra-

JAUNIMAS UŽ TIKĖJIMO LAISVĘ KVIEČIA Į JŲ TARPĄ ĮSIJUNGTI LIETUVIUS DVASIŠKIUS, TARYBINIŲ SOLISTŲ KONCERTŲ RĖMĖJUS.

Aušrelė Ličkutė

DVIEJŲ PASAULIŲ PLYŠYS

(Jonas Mekas vs. Henrikas Nagys)

Apie gėles mekena Mekas. Šilbajoris -- apie Meką; dunda prakalbose vardas - mūsų Mekas - avangardas ir naujos gadynės bardas. Meko žodis, kaip atomas. Vienam žody visos tomas. (o gi strofą vienažodę jau D'Annunzio parodė).

Va, Vladimirovo bute mykė Mekas apie būti! Bet, ar reikia atrankų tam, kas šildės prie "Lankų"? Jei įstojęs tu į "srovę", ta srovė tau gieda šlovę. (tarė Vaižgantas ištis: nėra lopšio be srovės).

Tik staiga, su pištaletu... Kas? Nagys prieš visą svietą pila salvėmis į Joną ir vadina jį raudonu!

Kam Nagys į Meką šovė? Ar Nagys pamiršo srovę? Metmenų šeima šauni... Liaukis, Nagy, kur eini?...

laus dydžio. Kiekvienos figūros rankose bus koezistencinė spauda (Viėnybė, Gimtasis Kraštas, Akiračiai), kad būtų išgautas pilnas atatikmuo realybei. Patalpose bus įtaisytas "muzak", permanentinė muzika su traicinėmis tarybinėmis melodijomis.

TOTALINIS lietuvių kovų laimėjimas Kazimierinių kovose, bus tik tai tada (sako Pogrindžio šaltiniai), kada kablai ir jų trokai bus viešai sunaikinti tūkstantinės lietuviškos minios akivaizdoje. Dabar Kazimieri-

nių kautynių laukuose apgaulinga tylą gaubia apylinkė.

POGRINDŽIO korespondentai mums praneša iš Detroito, kad viskas kas rašoma apie poetą Joną Meką, yra netiesa. H. Nagys ir panašūs klaidina visuomenę ir meluoja per akis. Vietos veiksnys Saulius Šimoliūnas (Naujienos Nr. 155) paskelbė "visiems, visiems", kad Jonas Mekas SMARKIAI PASISAKĖ UŽ LIETUVOS LAISVĘ. Protarybiniai, esą, mekena ne Mekas, bet tūlas Nagys.

NAINYS PO PERRINKIMO

-- Padėkok, vyreliai visiems, gal vėl būsi pirmininku.

SPAUDOS LAUKUOSE

PLB seime be abejo rinks savo Gražuolę. Norėdamas patarnauti sėkmingam rinkimui, POGRINDIS spausdina vienos neišrinktos 1968 metais Gražuolės laišką su tikslu, kad tokių nevidoniškų defektų nepasikartotų.

Rašo S.P. (Draugas):

"Nuėjau į kandidačių kavutę. Iš viso buvo 19 mergaičių. Mes sėdėjom ir kalbėjom viena su kita ir su "judges". Visi buvo malonūs ir buvo fain. 8 val. mus išleido ir prašė grįžti 10 val. vak. Aš nuėjau namo persirengti į trumpą vakarinę suknelę, grįžau į salę ir prisėdau prie A., labai mielos mergytės, ir jos berniuko H. Mums nieko neparūpino nei valgyti nei gerti. Reikėjo už viską pačiom užsimokėti. Gerai, kad A. buvo su H., tai jis ir man fundino. 12 val. mus visas iššaukė prie mikrofono ir klausė maždaug tokius klausimus: 1. Jaunimas protestuoja. Kodėl? 2. Vaikai sako, kad tėvai jų nesupranta. Ką galėtumėt patarti tėvams, kad jie geriau suprastų savo vaikus? 3. Ar gražiau kai suknelė iškirpta prieky ar nugaroj ir kodėl? 4. Jei tu tavo geriausia draugė norėtų tekėti už svetimtaučio, ką tu jai patartum? 5. Kokio ilgio turėtų būti netikros blakstienos? 6. Ar tau kaip moteriai svarbiau sukurti šeimą, ar daryti karjerą?"

Pogrindis mano, kad iš šių klausimų, su garantija laimėti Gražuolės titulą, reikia taip atsakyti:

1. Jaunimas protestuoja, nes senimas turi sukurti jaunimui linksmą, nerūpestingą gyvenimą. Jaunimas nori šokti, nedirbti, o senimas to nesupranta.
2. Kad tėvai geriau suprastų vaikus, reikia kad tėvai pildytų vaikų reikalavimus be prieštaraimų.
3. Suknelė turi būti iškirpta prieky ir nugaroj, be to neilgesnė kaip dvi plaštakės virš kelių.
4. Tekant už svetimtaučio, reikia žinoti kiek pinigų turi jo tėvai.
5. Netikros blakstienos neturi būti taip ilgos, kad užgautų tavo bučiuojančio vyro akis.
6. Šeima ir karjera yra senimo sugalvotos sąvokos. Moteriai svarbiausia turėti fain gyvenimą.

ORO BIULETENIS

Nėra liūčių ir darganų lietuvių kolonijose, nes čia visad šlapia nuo tarpusavių apsispiadymų. Sukūriai ir maži tornado visad prie tarybinių solistų koncertų durų. Lietuvių operos kasoje nedidelė sausra. Ramu ir saulėta kelionės biurų kasose, kur registruojasi keleiviai į Lenino minėjimus Vilniuje. Prie Naujienų redakcijos langų nuolatini tirsta migla, pro kurią nematyti socializmui nelojalių lietuvių grupių bruzdėjimų. Draugo barometras pastoviai rodo giedrą. Maplewood gatvės akiračiuose neryškūs tam-tam bugnų griauštiniai.

IŠ POLITINĖS
CHEMIJOS VADOVĖLIO

Kas gausis sudėjus elementus: KDS plus LFB plus LTS? Nežinau. Ir pridėti: LVS plus LRS plus ALTS? Nežinau.

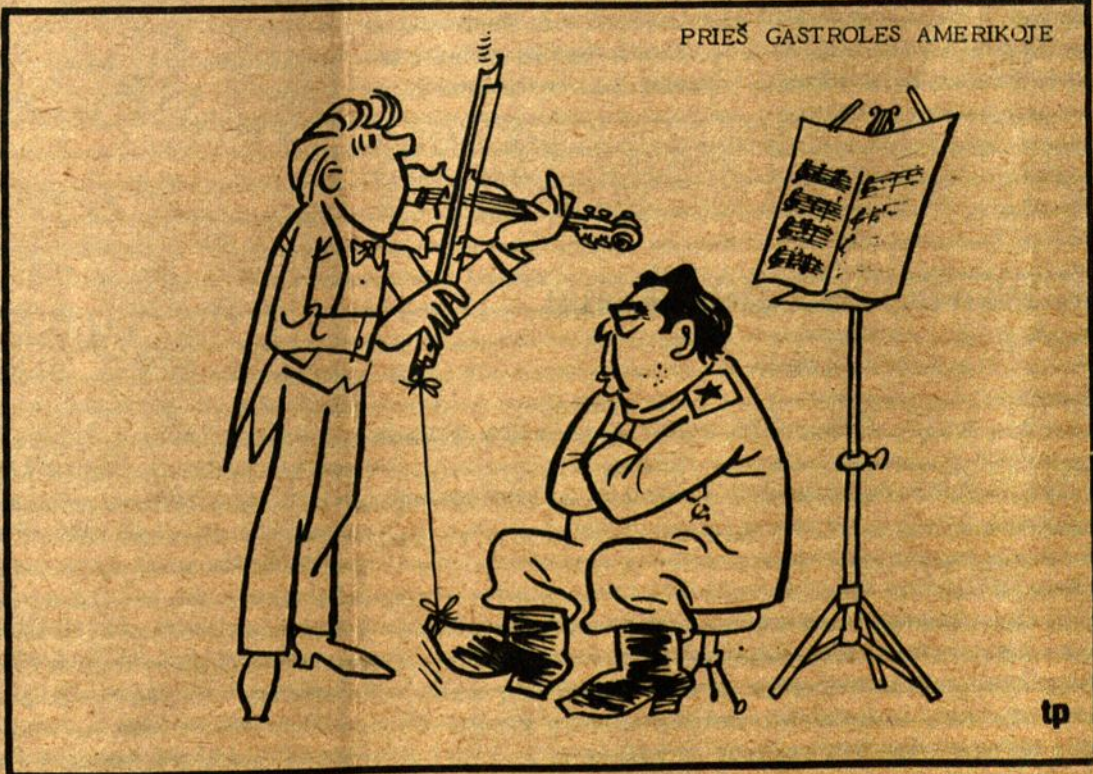
nau. Dar pridėti PPR, TLS, SDP, BLPS? Visiškai nežinau. Ir dar sumaišyti CSK, LLS, DVS, LLS? Nežinau, nežinau, nežinau. Kvaily, visas konglomeratas turi trumpą cheminę formulę VLIK.

ELTA PRANEŠA, kad pagarsėjęs koncertais ir veiksniais plūdumu tarybinis solistas E. Kaniava atvyko gastrolėms į Kubą.

Argi Bakūžė samanota jau išversta į ispanų kalbą?

SLA SEIME, pagal tradiciją, seimo dalyviai vienas kitą vadiną "broliu". Taip "brolis Reporteris" Naujienose apibūdina "brolį Alantą": Alantas buvo nustūmęs Stasį Gegužį ir pats įsitaisė prie mikrofono. Kur čia broliškumas?

(Daugiau 6 psl.)

-- Dabar parodyk man, kaip tu pačirpinsi jiems melodiją: Kur bakūžė samanota?

Pagrindis...

(Pradžia 5 psl.)

JONAS VALAITIS ne-seniai išleido poezijos knygą "Senovės Lietuvių Dievai". Ten autorius tvirtina:

Senovės Lietuva - šalis dievų:
Čia būta vyrų - išmyčių dievaičių
Ir deivų moterų - Dangaus Jėvų
Sudarė jos tačiau mažesni skai-
čių.

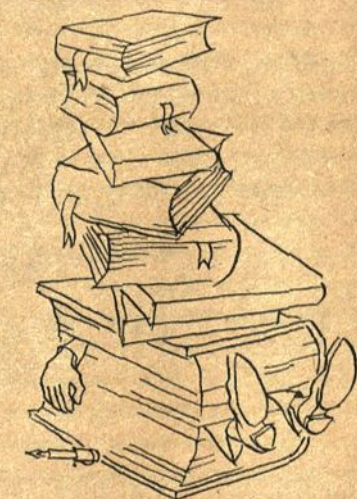
Tempora mutantur!
Keičiasi laikai! Dabar
mūsų Jėvos tik gali pa-
vydėti anai gadynei. Da-
bar jų 10% daugiau, kaip
"išmyčių dievaičių".

JUSTAS PALECKIS
1927 metais sausio 15
dieną taip apibūdino Vla-
dimirą Lenina:

valdžią gavęs Leninas
ją įtvirtino diktatoriaus
paprastu būdu -- krui-
nu teroru, kurio aukomis
žuvo begalė rusų žmo-
nių, daugiausia inteli-
gentų.

Dabar už tą bibliogra-
finę retenybę (Naujas
Žodis, 1927) siūlo buki-
nistai didelių pinigų.
Bet to žurnalo numeris
"dingo" iš Lietuvos kny-
gynų.

DĖL REZOLIUCIJŲ
POTVYNIŲ

Surišk rezoliucijų tonas -
ir miegok tarp jų, kaip lavonas.
Vardan tos, Lietuvos
neatsisakysim kovos.

IŠ GLAUDOS VIZITO
CHICAGOJE...

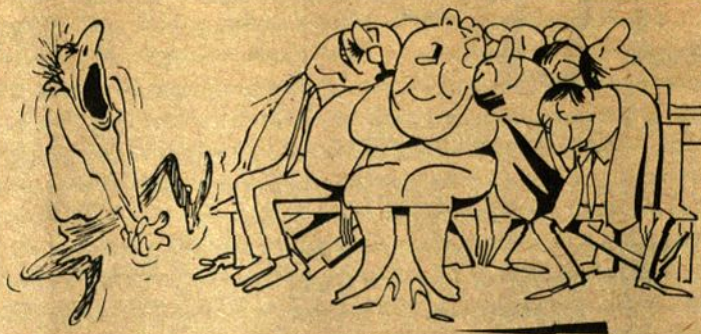
Kalba Margutis, Klausia Pet-
rutis.

-- Pone Gliauda -- ar jūs
esate Grauda?
-- Kas Gliaudą gliauda -- tas
vėją gaudo.

DAILĖS PARODOJE

-- Dad, nupirk tą paveikslą
į mano kambarį.
-- Negalima, Tai pornografi-
nis paveikslas.
-- Tu manai, kad aš Meko
filmų nemačiau?!

Pabuskite, aš jau pabaigiau paskaitą apie mūsų veiksmų konsoli-
daciją!!!

KLAUSKIT — ATSAKYSIM

Kl. Po savo mirties aš noriu susideginti ir
pavesti pelenus nuvežti Tarybinėn Lietuvon. Ne-
žinau, kiek ima maito nuo svorio. Gyvas sveriu
250 svarų. Skaitau Vilni.

Ats. Iš 250 svarų gyvo svorio pelenų svoris
nevienodas. Jeigu esi kauluotas -- vienas. Jeigu esi
pilvotas -- kitas. Lengviausia maitų kategorija,
įvežant savo pelenus į Sov. Lietuvą: trašos. Įlei-
džia be maito, jeigu prie pelenų dėžutės prisegtas
Laisvės arba Vilnės prėnumeratos kvitas.

Kl. Jeigu LB panaikins VLIKą ir ALTą, prie
kokios bedarbių kategorijos priklausys panaikinti
veiksniai?

Ats. Jie nebus bedarbiai, nes jau pagal atsi-
radusią tradiciją, LB paves jiems rašyti memu-
arus ir studijas, atmokėdama per LF kanalus.

PASAULIO ŽINIOS

• Sandūnuose pastačius Nepriklausomybės pa-
minklą, laukiama Sandūnų respublikos paskelbimo.
Jungtinės Tautos padidėtų dar vienu nariu. Batū-
nas rengiasi atlankyti Sandūnų respublikos atsto-
vus ir paaiškinti Pabaltijo okupacijos kazusą.

• Į Lithuanian Plaza teritoriją neįjungta nė viena
lietuviška sodyba. Dėl to laukiama Sandūnų respu-
blikos interpelacijos Jungtinėse Tautose.

• Tarpusavės Australijos lietuvių genčių kovos
igijo tokį pobūdį, kad tarptautinės žinių agentūros
ten siunčia savo foto-reporterius. Po Cambodijos
Sidney, Adelaide, Melbourne -- skelbia pasaulio spau-
da, apardydama mūsų tautiečių tarpusavio mūšius
kengūrų kontinente.

• Skelbiamas tarptautinis konkursas atspėti, ku-
riam tikslui bus statoma trečioji koplyčia? Premi-
ja: laimėtojas bus įrašytas į marmurinę lentą.

• Ryšy su Lenino gimimo šimtmečiu, Lenkijoje
kabinami dideli gatvių transparentai su įrašu
"SRUL". Tai yra inicialai: Setna Rocznica Urod-
zu Lenina (Šimtas metų Leninui gimus). Lenkiškai
"srul" Pogrindis vengia verstti lietuviškai.

• Lietuvos monarchijos atsteigimo problema pa-
galiau baigta. Iki šiol vis pešėsi, ar Lietuva buvo ka-
rališka, ar kunigaikštėiška? Dabar, kaip skelbia
Tėv. Žiburiai Nr. 22, rastos Lietuvos karaliaus kva-
likacijos: kas smulkmeniškai atspės tarptautinių
santykių vyksmą ir pajėgs išdirbti strateginį planą,
toks bus paskelbtas Lietuvos karaliumi. Didžiulėse
varžybose dėl Lietuvos karališko sosto varžysis
mūsų organizacijų pirmininkai. Kaip kiekvienoje
feodalinėje valstybėje, numatomos rūmų revoliu-
cijos, machiavelizmas, įkalinimai bei susidėgimai
spaudoje.

TAIKOS PYPKĖS FRONTE

• Prof. Klierė savo paskaitoje Vilniuje vykusiai
įrodė, kad planeta Marsas buvo ir bus raudona, ir
sulaukė katučių. Ar įrodys Klierė kad ir Venera tu-
ri tendencijos raudonėti? Bravo, profesoriau!

• Prof. Avizienio kompiuteris Vilniuje tarybinių
ekspertų vadinamas "Taikos pypkė", "Pikaso balan-
dis", bet dažniau "vsio vaše - naše". Sėkmės, pro-
fesoriau!

NEPREMIJUOTI SPAUDOS KONKURSO ŠŪKIAI

Tik laukinis skaito spaudą.

Su TV galva gaivi; imi spaudą ir akys skauda.

Tada skaitau spaudą, kai man ant plikės spiaudo.

PROTESTAS

Aš, žemiau pasirašęs, griežtai protes-
tuoju prieš Encyclopedia Lituanica nusi-
statymą nedėti joje buvusių Lietuvos val-
dininkų biografijų, bei dabartinių visuo-
menės veikėjų veiklos aprašymų.

P.K.G. (slapyvardė)

PRADEDANT LIETUVIŲ KALBOS STUDIJAS CHICAGOS UNIVERSITETE

Spaudoje jau buvo
rašyta, kad Chica-
gos Universitetas
pakvietė prof. Petrą
Joniką į savo moko-
mojo personalona-
rius lietuvių kalbo-
tyros dėstyti. Ta
proga kreipėmės į
dr. P. Joniką su kai-
kuriais klausimais,
liečiančiais lietuvių
kalbos studijas ta-
me universitete.

-- Kada lietuvių kal-
bos studijos Chicagos
universitete pradeda-
mos?

-- Man pačiam lietu-
vių kalbotyros kursą
teks pradėti nuo rudens
(mokslas prasideda
rugs. 28 d.). Tačiau kai
kurie lietuvių kalbos
mokslo dalykai ten jau
buvo skaitomi praeitais
metais dr. Tamaros
Buch, kuri š.m. pradžio-
je mirė. Šį rudenį tos
studijos bus suintensy-
vintos.

-- Kuo tas suintensy-
vinimas pasireikš?

-- Pirmiausia, numa-
tytas sistemingas lietu-
vių kalbos kurso išėjimas.
Antra, jau nuo š.
m. rudens numatomas ir
dar vienas asmuo, kuris
dėstys elementarinį, pra-
dinį lietuvių kalbos kur-
są.

-- Kokį kursą Tamsta
skaitys?

-- Tuo tarpu man yra
universiteto numatyti to-
kie lietuvių kalbotyros
kursai: 1. lietuvių kal-
bos sandara (struktūra);
2. lietuvių kalbos istori-
ja ir 3. baltų - slavų kal-
botyros įvadas. Kai ku-
ris tų kursų gal vėliau
bus ir kiek kitaip formu-
luotas.

-- Kokie numatomi lie-
tuvių kalbos studijų klau-
sytojai?

-- Jų galės būti tiek
lietuvių, tiek ir nelietu-
vių. Pats pradinis lietu-
vių kalbos kursas, žino-
ma beveik vien nelietu-
vams amerikiečiams
taikomas. Bet kurį kur-
są galės imti studentai,
kurie norės gauti tų daly-
kų įskaitus, t.y. Chica-
gos Universiteto studen-
tai ar ir iš kitų mokyklų
atėję specialiai šių kur-
sų klausyti ir gauti jų įs-
kaitų. Be to, kiekvieno
šių kursų galės ateiti pa-
siklausyti ir bet kas, ir
ne studentas, iš anksto
susitaręs su dalyko dė-
tytoju; pastarieji klau-
sytojai galės tų kursų
klausyti nemokamai, bet
negaus klausytųjų daly-
kų įskaitų.

-- Ar yra susidomė-
jimo lietuvių kalbos stu-
dijomis pačių lietuvių
studentų tarpe?

-- Kiek tuo tarpupas-
tebėta, keletas asmenų
dėl to kreipėsi į prof. E.
Stankiewiczų, kurio ži-
nioje yra ir lietuvių kal-
bos studijos, o taip pat
prašė ir iš manęs infor-
macijų.

-- Kokios perspekty-
vos lietuvių kalbos studi-
joms Chicagos Universi-
tete išsilaikyti?

-- Tai priklausys nuo
įvairių aplinkybių. Viena
jų yra lėšos. Kaip žino-

me, lietuvių grupė, kuri
su Chicagos Universite-
tu tarėsi dėl lietuvių kal-
bos studijų įvedimo, ap-
siėmė tas studijas remti
trejus metus. Prof. E.
Stankiewiczus tikisi,
kad Chicagos Universite-
tas vėliau pats vienas ga-
lės perimti tą studijų tę-
simą, kitaip sakant jau
pats apmokėdamas joms
skiriamas išlaidas, ži-
noma, jei studijomis bus
parodytas susidomėjimas.
Tačiau, kita ver-
tus, pats lietuvių kalbos
įtraukimas šiame univer-
sitete į jo studijų progra-

mą remiasi pirmiausia
paties universiteto noru
sustiprinti savo lingvisti-
nes studijas. Lietuvių
kalba yra moksle daug
kur labai reikalinga,
ypač slavų kalbotyros
studijoms.

WANTED 1ST CLASS SKILLED
AUTOMATIC SCREW MACHINE
OPERATORS
on DAVENPORT MACHINES
Must have job shop experience &
able to set up work from Blue Prints
& Close Tolerance.
Top rates. Fringe benefits & over-
time.
Call (313) 287-3550
21300 EUREKA RD.
TAYLOR, MICH. (54-60)

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit
savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype
susisiekimas su Maskva suteiks jums žinias apie ke-
lionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mū-
sų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Pa laikydami Klubą — kartu paremsime Clevel-
lando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais bly-
nais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis
dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS
INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Už įvairius taupymo sertifikatus moka

5 1/4% iki 6%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki
\$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS
skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiš-
kinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus
didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Sol. Aldona Stempužienė mielai sutiko dainuoti Kaziui S. Karpiui ruošiamame pagerbime, jo 75 metų amžiaus proga, rugsėjo 26 d. Jai akomponuoti mielai sutiko muz. Regina Brazaitienė.

Šiam pagerbimui rengti sudaromas platus visuomeninis komitetas, kurio sąstatais netrukus bus paskelbtas. Pagrindiniu kalbėtoju bus advokatas Antanas Lapinskas iš Chicagos, buvęs ALT S-gos pirmininkas, o vakaro programos vedėju dail. Vladas Vijeikis.

• M. BALYS su šeima išvažiavo į rytines valstijas porai savaitės atostogų. Lanko gimines ir draugus Conn. ir N.H. valstijose.

• V. A. ŠENBERGAI šiuo metu atostogauja su sūnum Andriumi ir jo žmona Diana Yellowstone Nat. parke.

• J.S. GARLAI ir jų duktė Liucytė atostogauja Floridoje.

• CLEVELANDOKlaidos Junginio jūrų skautai stovyklauja nuo liepos 25 d. iki rugpiūčio 1 d. prie Pymatuning ežero. Stovyklai vadovaus j.s. Algis Andrašiūnas su pavaduotoju Henriku Tatarūnu.

• G. AUKŠTUOLIENĖ išskrido į Bogotą, Kolumbiją, kur jos sūnui R. Aukštuoliui, daroma sudėtinga akies operacija.

• LIETUVIŲ MOKYTOJŲ studijų savaitės programa sudaryta ir išsiuntinėta mokyklų vedėjams. Visi prašomi registruotis pas studijų savaitės ūkio vadovą Henriką Bankaitį, 4320 West 211 Street, Fairview Park, Ohio 44126. Registruojantis reikalinga pranešti vardą, pavardę, asmenų skaičių ir apytikrį šeimos dalyvių amžių. Kambariai bus skirstomi pagal registraciją.

• LIETUVIŲ STUDENTŲ kalbos pasitobulinimo kursai vyks kartu su mokytojų studijų savaitė. Be jau anksčiau skelbtų lektorių prof. A. Salio, L. Dambriūno, St. Barzduko ir Dr. I. Gražytės dar dalyvaus T. Antanaitis ir L. Barauskas. Studentai gali registruotis pas Audrą Kubiliūtę arba tiesioginiai pas Henriką Bankaitį.

STUDENTŲ ŽINIAI

JAV ir Kanados lietuvių mokytojų savaitėje, kuri įvyks rugpiūčio 16-23 dienomis Dainavoje, bus specialus lietuvių kalbos pasitobulinimo kursas studentams. Kursus praves prof. A. Salys, L. Dambriūnas ir St. Barzdukas. Studentams mokestis tik \$15,00 asmeniui. Visi Clevelando studentai, norintieji šiuose kursuose dalyvauti, prašomi registruotis pas LB Clevelando I ir II apyl. pirmininkus: F. Eidimą ir V. Čyva.

Liet. Bendruomenė

Clevelando Šv. Kazimiero lit. mokyklos tautinių šokių grupės Šoktinio šokėjai.

"ŠOKTINIS" ATISISVEIKINO

Liepos 19 Šv. Kazimiero lit. mokyklos tautinių šokių grupės Šoktinio vadovai ir šokėjai susirinko grupės seniūnės Loretos Nykštėnaitės tėvų namuose.

Tai buvo nuoširdus ir mielas pobūvis, sustojus kelerių darbo metų barogale. Šoktinis, subūręs apie 30 šokėjų, buvo ga-

na aktyvus šokio vienetą. Jis dalyvavo Trečiojoje tautinių šokių šventėje, kasmet rengiamame didžiuliame Tautybių liaudies meno festivalyje, spalvotosios televizijos programose, už Clevelando ribų -- Kent State Universitete, Cantone, Akrone -- ir savo mokyklos parengimuose. Ypač pažymėtinas šio pavasario mokyklos kon-

certas, kurio programą Šoktinis atliko drauge su mokyklos choru, vadovaujamu muz. A. Mikulskio, ir Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos kanklių orkestru, vadovaujamu O. Mikulskienės.

Tačiau šis pobūvis buvo drauge apgautas ir liūdesio bei gailesčio nuotaika: grupės vadovai -- Jolita Kavaliūnaitė ir Mindaugas Leknickas -- atsisveikino su savo šokėjais. Jolita Kavaliū-

naitė, šioje mokykloje dirbusi 8 metus ir pradžioje, be šokių, mokusi ir lietuvių k. bei kitų lituanistinių dalykų, išsikelia iš Clevelando ir ateinančiais akademinių metais Akrono universitete dėstys prancūzų k. ir literatūrą. Mindaugas Leknickas, mokąs amerikinėje gimnazijoje, o su šokių grupe dirbęs 6 metus, tolimesnėje perspektyvoje planuoja testuoti studijas ir įgyti daktaro laipsnį.

Šokėjai prie nuoširdžių padėkos žodžių savo mokytojams prijungė dovanėles, kurios primins bendrai nueitą kelią, siekiant liaudies šokių atskleisti žmogaus sielą, o taip pat ir estetinių momentų -- judesio elegancijos, prie kurios -- ir tai čia pažymėtina -- yra prisidėjusi ir nuoširdi Petro Maželio talka.

Jolita Kavaliūnaitė, atsisveikindama abiejų vadovų vardu, padėkojo šokėjams už jų darbą, teikusi džiaugsmo ir mokytojams, o jų tėvams --

už nuoširdų rūpinimąsi grupe ir ragino, kiek tik sąlygos leidžia, šokti ir toliau ir padėti mokyklai -- mokyti, jei reikėtų jaunesnius. (bg)

Jūs džiaugsitės gyvenimu daugiau su State Savings MĖNESINIŲ ČEKIU

Mes siūsiame Jums čekį sekančią mėnesį -- ir kiekvieną mėnesį -- kol jūs pasakysite mums sustoti!

Tik investuokite \$1,000 ar daugiau į State Savings taupymo sertifikatus -- Jūs uždirbsite milžinišką 5.25% per metus, išmokamus Jums (ar kam kitam nurodytumėte) su MĖNESINIŲ ČEKIU.

Skambinkit ar ateikit pilnomis smulkmenom nemokamo pataravimo!

State Savings
AND LOAN COMPANY

4065 Mayfield Rd., South Euclid
11623 Buckeye Rd., Cleveland
30500 Lake Shore Boulevard, Willowick

PIRKIT MIESTE PENKTADIENĮ 10 V. R. IKI 5:45 VAL. VAK. SKYRIUOSE IKI 9:30 VAL. VAK.

MAY'S BUDGET STORES

DOWNSTAIRS

RUGPIŪČIO BALTASIS IŠPARDAVIMAS!

Priedo Eagle Stamps papildomam taupymui

Pacific Mills neprosijamos paklodės

KITO DYDŽIO PIGIAI ĮVERTINTOS

81x104, full, palyginkit 5.49	3.99
90x115, 60x80 Queen, palyginkit 7.99	5.99
108x115, 78x80 King, palyginkit 9.99	7.99

PAGALVIŲ UZVALKALAI PIGIAI ĮVERTINTI

42x36, spalvoti, palyginkit 3.38 pr.	2.78 pr.
42x46, King, spalvoti, palyginkit 3.90 pr.	3.48 pr.
42x36, balti, palyginkit 2.38 pr.	1.98 pr.
42x46, King, balti, palyginkit 3.88 pr.	2.78 pr.

72x104 ar viengubos palyginkit 4.49

2.99

Balti • Ružavi • Mėlyni • Geltoni • Žali

Šis specialus pirkinys Pacific Mills paklodžių yra kaip tik laiku rugpiūčio baltajam išpardavimui, pagamintos iš 50% Fortrel polyester ir 50% medvilnės, neprosijamos paklodės yra mašinom skalbiamos, džiovinamos ir nesiraukšlėja. Mes turime visų dydžių ir spalvų.

MAY'S BUDGET DOMESTICS . . . VIŠOSE 7 SKYRIUOSE

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

LIEPOS 26 D. Lietuvių Respublikonų klubo gegužinė Premeneckų sodyboje.

RUGPIŪČIO 9 D. SLA 136 kuopos gegužinė Mačio sodyboje.

RUGPIŪČIO 23 D. ALT S-gos Clevelando Skyriaus gegužinė Vlado Dauto sodyboje, 2971 Bishop Rd.

RUGSĖJO 12 D. Abiturientų pristatymas - balius.

RUGSĖJO 26 D. K.S. Karpius, 75 metų amžiaus proga, pagerbimas - banketas.

SPALIO 4 D. -- LRK Moterų Sąjungos 36 kuopos metinė vakariinė Naujosios parapijos salėje.

SPALIO 18 D. Religinės Šalpos vakaras Naujos Parapijos salėje.

LAPKRIČIO 26-68 D. Lietuvių Studentų Sąjungos XX visuotinis suvažiavimas Pic Carter viešbutyje.

• Globe Parcel Service, Inc. Clevelando skyrius, dėl atostogų bus uždarytas nuo liepos mėn. 4 dienos iki liepos mėn. 28 dienos.
787 E. 185 St.
Cleveland, Ohio 44119
Tel. 486-1836

PARDUODAMAS namas Euclide prie 185 gatvės. 5 1/2 kamb. vienos šeimos, 2 miegamieji, dvigubas garažas, už dara veranda.

ANTHONY J. PIRC
Broker
RE 1-9379 KE 1-4347

MALE HELP

MEN

Foundry work. Aluminum floor moulding. Overtime, paid Blue Cross, vacation and pension. Steady work. Call: Steve Simon 621-9624.

FREEMAN MFG. CO.
1315 Main Ave.
(Near W. 26th & Detroit)
(55-57)

FEMALE

WANTED

FACTORY HELP
FOR ALL 3 SHIFTS

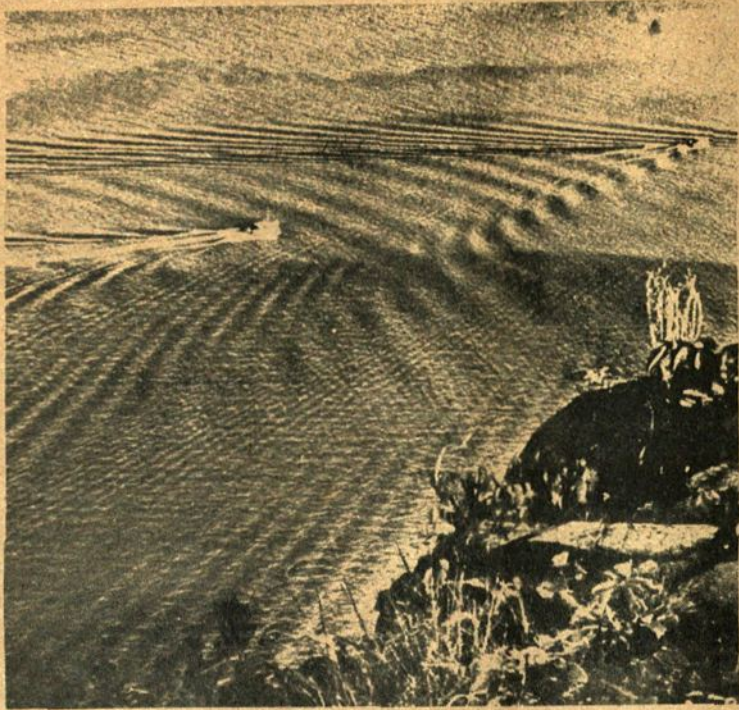
Good clean, steady work, in modern plastic plant. Paid holidays, vacation & hospitalization. Westside location.

AMERICAN PLASTICS CO.
4677 MANUFACTURING RD.
CLEVELAND, OHIO
267-7111

(55-64)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

RUOŠKIMĖS Į NEOLITUANŲ STOVYKLĄ

L.S.T. KORP! NEO-LITHUANIA kviečia visus korporantus ir Tautinio Akademinio Sambūrio narius su šeimomis, draugais ir bičiuliais registruotis vyksti į stovyklą, kuri įvyks š. m. rugpiūčio mėn. 30 d. iki rugsėjo mėn. 6 d. gražioje BLUE WATER MANOR, Diamond Point, N. Y. 12824. Tel. (518) 644-5071.

Norintieji vyksti į stovyklą prašomi skubiai registruotis pas Bronių Kasakaitį, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629; tel. 778-7707.

Laiku neužsiregistravę gali nepatekti į stovyklą, nes vasarvietės šeiminiškė reikalauja, kad būtų jai duota žinios apie stovyklautojus bent dvi savaites prieš stovyklai prasidedant ir, kad kiekvienas stovyklautojas įmokėtų po 10 dolerių stovyklos užstatą. Mokestis už pilną (7 d.) stovyklavimo laiką \$99.69 (įskaitant maistą, tris kart per dieną, taksus ir arbatpinigius). Stovyklaujantieji nepilną laiką moka į dieną po \$12.85 plus taksus ir arbatpinigius.

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba

PADĖKA

Prieš savaitę, Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba išsiuntinėjo visiems korporantams, kurių adresai buvo žinomi, prašymą, kviesdama dalyvauti Korp! Stovykloje ir savo aukomis įsijungti Korp! Klestėjimo ir Stovyklos Fondą. Jau į mūsų kvietimą atsiliepė šie kolegos: Juozas Jurevičius, Petras Steikūnas, Br. Kasakaitis.

Pirmiesiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame. Ta pačia proga norime priminti visiems kitiems korporantams, kad Jūsų parama ypač reikalinga išlaikyti Korp! veiklos. Auksas ir registraciją į Stovyklą prašome siųsti: B. Kasakaitis, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629.

LST Korp! Neo-Lithuania Vyr. V-ba

LITUANISTIKOS KURSAI

Rugpiūčio 16-23 d.d. Dainavoje, Michigan renjami akademiniams jaunimui lituanistikos kursai. Kursų svarba ir reikalingumas yra savaime aiškūs, todėl kviečiamas jaunimas juose dalyvauti.

Registruotis iki liepos 28 d. pas JAV LBC VJau nimo Reikalų Vedėją Audronę Kubiliūtę, 2721 W. 66th St., Chicago, Ill. 60629. Tel. (312) 925-3880.

LKDS SUVAŽIAVIMAS

Liet. Krikščionių Demokratų Sąjungos suvažiavimas, šaukiamas kas treči metai, šiemet įvyks rugpiūčio 15-16 d., Clevelande, Šv. Jurgio parapijos patalpose.

Be organizacinių reikalų suvažiavime bus, dalyvaujant jaunajai ir vyresniajai kartai, simpoziumas -- Krikščionis ir komunistas kovoje už

Šaulės Stasės Pranėnienės netekus

Liepos 9 d. detroitiešius pasiekė liūdna žinia, kad tą rytą 7 val. Grosse Pointe ligoninėje amžinu miegu užmigo šaulė ir aktyvi kelių organizacijų veikėja Stasė Bartašiūtė-Pranėnienė.

Velionė buvopasarvota V. Baužos laidotuvių koplyčioje.

Liepos 10 d. 8 v.v. kun. K. Simaitis, dalyvaujant pilnai koplyčiai žmonių, kurių tarpe St. Butkaus šaulių kapelionas kun. V. Kriščiunevičius Š.S.T. c.v. pirmininkas V. Tamošiūnas ir Š.S.T. Garbės Teismo pirmininkas gen. J. Černius, sukalbėjo rožinį. Po to buvo pravesta atsisveikinimo akademija, kurią atidarė St. Butkaus šaulių kuopos pirmininkas L. Šulcas ir ją pravedė šaulė ir lituanistinės "Aušros" mokyklos mokytoja S. Kaunelienė. Šauliai ir šaulės stovėjo prie karsto garbės sargyboje.

Šeštadienį 9 val. ryto buvo nuvežta į Šv. Anta-

žmogų. Suvažiavime be vietos atstovų ir svečių bus atstovų ir svečių ir iš kitų kontinentų.

Be to, bus, kaip visada, vietos skyriaus rūpesčiu suvažiavimo dalyvių ir kviestinių svečių pagerbimo vaisės. (kdi)

BOSTON

RADIJO GEGUŽINĖ

Stepono ir Valentinos Minkų radijo programų metinis piknikas rengiamas rugpiūčio 9 d. gražiam Romuvos Parke, 71 Claremount Ave., Brockton.

Programa prasidės 4 val. p.p. Šiemet programoje dalyvaus akordeonistė ir dainininkė Julija Grauslytė iš Hudson, N.H., Bostono Liet. Taut. Šokių grupės mąžametės, vad. Onos Ivaškienės, armėnų tautiniai šokėjai, vad. Ohan Armoudian ir įvyks tradicinis gražuolės rinkimas.

Komitete rinkti gražuolę ir geriausius šokėjus sutiko būti: Julija Arlauskienė, Henrikas Čepas, Ona Ivaškienė, Juozas Lekys ir Juozas Kairys. Išrinktoji gražuolė gaus puikią statulą iš Gubernatoriaus Francis W. Sargent ir kitų gražių dovanų. Kviečiam nevedusias lietuvaites nuo 16 metų dalyvauti gražuolių varžybose. Už seregistruoti pas Valentiną Minkienę, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127.

Autobusai įpikniką išeis nuo So. Bostono Liet. Pil. Klubo 1:30 val. po pietų ir grįš iš pikniko 9 v.v.

no bažnyčią ir ten už jos vėlę kun. K. Simaitis, asistuojamas dviejų kunigų, atlaikė iškilmingas lietuvių kalba mišias. Mišių metu vargonais grojo ir giedojo muz. S. Sližys. Jautrų ir gražų pamokslą, nušviesdamas velionės gyvenimą ir jos darbus, pasakė kuopos kapelionas kun. V. Kriščiunevičius.

Stasė Pranėnienė gimė 1916 m. birželio 28 d. Židainių kaime, Raseinių ap. Trijų metų būdama netenka tėvo. Vokiečiai radę ją medžioklini šautuvą, sušaudė. Sulaukusi 17 metų netenka ir motinos. Apie koki aukštesnį mokslą Stasei nei svejoti nebuvo galima, nes reikėjo tvarkyti ūkį ir rūpintis šeima. Būdama 16 metų įstoja į Židainių šaulių eiles ir šaulė išbūna iki mirties.

Pasitraukus iš Lietuvos ir gyvendama Vokietijoje, stovykloje, ji buvo įsijungusi į dirbančiųjų eiles ir dirbo kaip stovyklos siuvėja.

Atvykus į Ameriką ir apsigyvenusį Detroitė vėl įsijungia į sunkų ir reikalaujantį ilgų valandų darbą. Dirbdama taupo pinigų ir leidžia į mokslą savo dukreles. Taip Ireną ir Elenutę ji išmokina ir paruošia gyvenimui. Tik jaunesnioji Virgutė dar nespėjo išsimokyti.

Velionė nors ir sunkiai dirbdama, bet dar rasdavo laiko ir priklausė net prie kelių organizacijų: Š.S. T. St. Butkaus kuopai, kurioje keletą metų buvo valdyboje, Lietuvių Bendruomenėi, Balfui, Lietuvių Namų Draugijai, Dariaus ir Girėno klubui, Radijo Klubui, SLA 352 kuopai ir lituanistinės "Aušros" mokyklos tėvų komitetui.

Ji dirbo ir tarnavo visiems. Retas buvoparengimas, kuriame nesimaitė Stasės Pranėnienės. Ji ir savo giminių nepamiršo Lietuvoje ir jiems virš 50 siuntinių pasiun-

EXPERIENCED SIDING INSTALLERS WANTED

Steady work, must have own tools. Highest prices paid. Call collect, Mr. Phillips, 716-685-1600. (49-55)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED PHYSICAL THERAPIST

Department Supervisor in 222 bed Extended Care Facility — to work with medical and para-medical team which includes: An Occupational Therapist, Medical Social Worker, Professional Nursing Staff, Medical Director, Speech Therapist, Staff Bioanalyst. Benefits included: Competitive salary, two weeks vacation, sick leave, 11 paid holidays, longevity compensation, retirement program, \$300,000 personal liability and malpractice insurance, Blue Cross — Blue Shield M.V.F.-1 coverage with O.B. and master medical riders and \$7,000.00 life insurance.

Martha T. Berry Memorial Medical Care Facility, 43533 Elizabeth Road, Mount Clemens, Michigan 48043. Phone (313) 465-1922 — Extension 250. (47-56)

LIETUVIŲ KANKINIŲ KOPLYČIA

ŠV. PETRO BAZILIKOJE ROMOJE

JAU DEDIKUOTA

Jos įrengimo išlaidos dar reikalingos jūsų aukos. Įamžinkite save ir savuosius šio paminklo kūrėjų skaičiuje.

Savo auką siųskite:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND
2701 West 68th Street
Chicago, Ill. 60629

tė. O tris siuntinius pasiuntė jau sirgdama.

Pamaldoms pasibaugus ilgos automobilių vilkstinės buvo nulydėta į Holy Sepulchre kapines ir ten atlikus kun. K. Simaičiui laidojimo maldas, tarus c.v. pirmininkui V. Tamošiūnui atsisveikinimo žodį, sugiedojus Marija, Marija ir apdėjus karstą gėlėmis, palaidota.

Užkandžiai laidotuvių dalyviams buvo surengti Lietuvių Namuose, ku-

riems velionė priklausė ir labai dažnai, kaip šeiminiškė, juose perparengimus dirbo. Velionė paliko tris dukteris: Ireną, Elenutę (vedusios), Virgutę, du žentus ir 4 anūkus.

Šauliai ir kitų organizacijų nariai Stasę Pranėnienę įamžino į Lietuvių Fondą, suaukoję \$175.00. Aukos dar ir toliau plaukia.

Ilsėkis, miela sese Stase, ramybėje!

A. Grinčius

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pesčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA AUDRONĖ

PRIIMA SVEČIUS

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ, OSTERVILLE, CAPE COD, MASS. 02655. Tel. 428-8425, MRS. MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

Džiaugsmą, poilsį ir sveikatą jums suteiks atostogos prie Adirondakų kalnų perlo —

LAKE GEORGE, N. Y.

Lietuvių SLYVYNŲ vasarvietėje

Blue Water MANOR

vienoje pirmaujančių visame Lake George rajone

KALNŲ oras, nuostabi gamta — ežeras vienas iš gražiausių pasaulyje su 300 salų ir krištoliniu vandeniu.

PATOGIOS patalpos, geras maistas.

SVEČIAMS NEMOKAMAI: nuosavas 500 pėdų pločio puikus pliažas, kasdieninės išvykos motorlaiviu, vandens ski (yra instruktoriai), įvairios valtys — irklinės, burinės, canoes ir kt. Maudymosi baseinas stikliniame pastate. Tenisas, ping-pong, krocketas ir tt. Vakaraus saleje koncertai, vaidinimai, šokiai ir kt. pramogos.

IDEALI VIETA JAUNAVEDŽIAMS

Salia vasarvietės išnuomojamos patalpos ir be maisto (su įrengtom virtuvėm).

Nuo New Yorko per 200 mylių. 18 New York Thruway Exit 24, 1 Northway 87 iki Lake George Village; iš ten 9N keliu 7 myl. į šiaurę. Vasarvietė skelbiama N.Y. Times ir Daily News sekmad. laidose.

Rezervacijų ir informacijų reikalu kreiptis:

BLUE WATER MANOR

DIAMOND POINT, N.Y. 12824 Tel. (518) NH 4-5071

MUZIEJAUS RETENYBĖ

Dar turima pardavimui baigiančių pranykti Neprikli. Lietuvos sidabrinių monetų. 5 lt. su J. Basanavičiaus atvaizdu. 10 lt. — su Vytautu Didžiojo. 10 lt. — su prez. A. Smetonos ir kitos. Paskutinis sezono išpardavimas. Kainos labai sumažintos. Kainoraštis pareikalaus. P. Zablockis, 2333 Ontario St., Vancouver 10, B. C., Canada.

Brangiai motinai

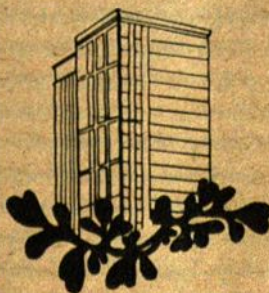
A + A

BERTAI SINUŠIENEI

mirus, gilaus skausmo prislėgtą sūnų mielą draugą inž. ROBERTĄ SINUŠĄ su žmona, nuoširdžiai užjaučiu ir kartu liūdžiu

Kazys Virbickas

Saugus ir pelningas santaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskačius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

RŪTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525